

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig 1/4 q buza egyenértéke	1000	1	"	"
Földbirtokok, bér- lők és uradalmak	2000	2	"	"
	3000	3	"	"
	4000	4	"	"
	5000	5	"	"
Résztulajdonosok, szövetkezetek, vállalatok	3 q buza egyenértéke			
1 q buza egyenértéke novembertől				350,000 K.
Egyéb tagok részére évi tagdíj	4 aranykorona			60,000 K.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felfelügyelete alatt
Kiadásért felelős: **Szilassy Zoltán**
az OMGE igazgatója

Felolvasó szerkesztő: **Buday Barna**
Támaszkodó: **Rothmeyer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-05

Ideiglenes előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával:

OMGE-tagoknak:	Előfizetőknél:
Egy évre — 200,000 K.	Egy évre — 320,000 K.
Félévre — 100,000 "	Félévre — 160,000 "
Negyedévre — 50,000 "	Negyedévre — 80,000 "

Külföldre a fenti árak kétszerese

Előfizetést csak napfényes napokon fogadjunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: József 99-33

TARTALOM:

- A mezőgazdasági-ipari és kereskedelmi szakosztály s az üzemi és műszaki bizottságok gyűlése.
- A gazdátársadalom részvétele a Széchenyi országos emlékműpelyen.
- A talajreakció különböző formái a trágyakihasználás szempontjából. (Ráth Árpád.)
- Korai vagy késői burgonyát termesszünk? (Besenbeck Alfons.)
- Új rendeletek. (Gazdasági eselések biztosítása.)
- Bárony István hetven éves.
- Vegyes közlemények.
- Töredék, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYE.

A mezőgazdasági-ipari és kereskedelmi szakosztály s az üzemi és műszaki bizottságok gyűlése.

(Budapest, 1925. október hó 30-án.)

Jelen voltak Székács Elemér OMGE alelnök, majd Gaál Jenő dr. szakosztályi és Szabó Gusztáv dr. bizottsági elnökök elnöklése alatt: Bertalan János, Bohn Károly, Dénes Vilmos, Deutsch Miklós, Friedl Ödön dr., Gally Kálmán dr., Gárdonyi József dr., Halmos Armin, Halmi Géza, Halács Agoston dr., Kerék Mihály, Kneusel Herdizsika Ernő, Kund Ede, Klénger Zsigmond dr., K. Lehotsky Gyula, Levatic László, Lukovich Aladár dr., Ludvig Alfréd, László Sándor, Mérey Ernő, Nick Ede, Ordódy János, Prack László dr., Papp-Szász Tamás, Reithoffer Ödön, Reichenbach Béla, Szalay Gyula, Szilágyi Ernő, K. Takács Gyula, Thamm István dr., vitéz Uhlárk Béla dr., Unger Alajos dr., Valkó Rudolf dr., Vértés Károly. Jelen voltak továbbá az egyesületi tisztikar részéről: Szilassy Zoltán igazgató, Fabricius Endre főtitkár, Konkoly Thege Sándor dr. és Bély Gyula titkárok, Mike János pénztáros, Láng József főkönyvelő, valamint Krolopp Hugó szakosztályi előadó, Rothmeyer Endre és Rege Károly dr. titkárok mint előadók.

Kimentettek magukat: Mutschbacher Emil dr., Károly Rezső dr., Förster Lajos, Rudas József, Sigmund Elek dr. és Vladár Endre.

1. A szakosztály újjáalakulása.

Székács Elemér alelnök üdvözlő a megjelenteket és felhívja a szakosztályt, hogy az alapszabályok értelmében a működési év kezdetén újból alakuljon meg. Javaslatára a szakosztály elnökké Gaál Jenő dr.-t választotta meg. Ráthonyi Reusz Henrik és a szülő társelnökök lettek. (Eljenzés.) Az elnökséget újból egyhangúlag megválasztották jelenti ki s átadja az elnöki székét Gaál Jenő dr. szakosztályi elnöknek.

Gaál Jenő dr. a megválasztott elnökség nevében megköszöni az iránta már három évtized óta megnyilvánult bizalmat és rámutatva a szakosztály által megvalósítandó feladatokra, a szakosztály tagjainak hathatós támogatását kéri. A szakosztály kebelébe tartozó üzemi bizottság elnökévé Székács Elemér, a műszaki bizottság elnökévé pedig Szabó Gusztáv dr. megválasztását javasolja. (Eljenzés.)

2. A Sopronban létesítendő gyapjuárverés.

Krolopp Hugó szakosztályi előadó ismerteti ezután a Sopronban létesítendő gyapjuárverés tárgyában az OMGE-hez érkezett átiratot.

3. A Sopronban létesítendő gyapju-aukción ügye.

Krolopp Hugó bejelenti, hogy felmerült az az eszme, nem lehetne-e Sopronban gyapju-aukción rendezésével a város sulyos helyzetén segíteni. E tárgyban a földművelésügyi minisztérium az OMGE véleményét kérte s amidőn előadó ezeket előrebocsátja, ismerteti a budapesti gyapju-aukción történetét, jelentőségét és azt a kiváltságos helyzetet, amelyet élvez azért, mert jó birve van. A külföldiek számára a főváros könnyen megközelíthető és a külföldi kereskedőkkel évtizedek óta élénk üzleti összeköttetésben áll. A továbbiakban felemlíti, hogy 1923 óta Debrecenben is alakult egy gyapjuárverési vállalat, de az távolról sem tudott jó üzleti eredményt felmutatni s ezért a sikertelenség az OMGE annak idején előre látta s azért állást foglalt az ellen, hogy Debrecenben gyapjuaukción rendeztesse. A soproni gyapjuaukción előadó kifejté, hogy Sopron város érdemeire való tekintettel az egyesület nem emelhet kifogást az ellen, hogy ott esetleg gyapjuaukción tartassák, mindazonáltal kötelessége azokra a nehézségekre rámutatni, amelyek fennforognak s amelyek miatt megfelelő siker aligha remélhető.

Fabricius Endre rámutat arra, hogy Sopronban létesítendő gyapjuárverés ügyét egyesületünknek fel kell karolnia. Hangsúlyozza azt, hogy Sopron város a népszavazás alkalmával Magyarországhoz való hűségese ragaszkodásának adott legnagyobb mérvben kifejezést. Mióta Sopron vidékét Ausztriához csatolták, azóta Sopron város kereskedelmi forgalma megcsökkent. Ezért kötelességünk, hogy minden olyan intézményt, mely a város kereskedelmi forgalmának megjavítását célozza, elősegítsük. Ez nemcsak közgazdasági érdek, hanem hazafias kötelességünk is.

Székács Elemér alelnök ama aggodalmának ad kifejezést, hogy amennyiben a gyapjuaukción Budapestről Debrecen és Sopron városokba terelődik, akkor Budapestnek, a székesfővárosnak idegenforgalma és kereskedelmi forgalma fog ezáltal szenvedni.

Deutsch Miklós károsnak tartja, ha Sopronban és Debrecenben is létesítünk gyapju-aukciónkat, mert akkor elaprózik a vásárookra felhozandó gyapju mennyiségét. Rámutat arra, hogy 1894-ben, midőn a budapesti országos gyapjuaukción tervét az OMGE-ben letárgyalák, a magyarországi legnagyobb uradalmak kötelezték magukat, hogy a termelt gyapjujukat a budapesti aukción értékesítik. Felelegesnek tartja, hogy Nagy-Magyarországon, midőn 7 milliót tett ki a juhállományunk, elegendő volt egy gyapju-aukción, a budapesti, addig most lerongyoltágunkban, midőn Csonka-Magyarországnak jelenleg egy és félmilliót tesz ki a juhállománya, három helyen tartunk gyapjuaukciónkat. A budapesti gyapjuaukción már a külföldi vevők ismerik és régóta látogatják, azonkívül ezen az aukción összejön a Magyarországon termelt mindenféle gyapjujefésű és pedig fésűs-, szövet-, legfinomabb posztógyapju stb. ug. és a külföldi gyáros és kereskedő könnyen kiválogathatja belőle azt az anyagot, amelyre neki éppen szüksége van.

Gaál Jenő elnök szólt fel ezután s hangsúlyozta azt, hogy nekünk Sopron várossal szemben kötelességeink vannak, nehézt tehát dönteni ebben a kérdésben addig, míg az ügyet teljesen le nem tárgyaljuk. Ehhez pedig az szükséges, hogy a soproni gyapjuaukción kezdeményezői jöjjenek Budapestre és személyesen a legnagyobb részletességgel tárgyaljuk le velük ezt a kérdést, mert Sopron város érdekeit is sértene, ha helyileg elő nem készítve foglalnánk állást az ott létesítendő gyapjuaukción felett, mely esetleg a város érdekeivel ellentétes lenne.

Krolopp Hugó szakosztályi előadó az elnök javaslatát kéri elfogadni, mert minden tekintetben kívánatos, hogy Sopron város lépjen velünk érintkezésbe, hogy ezt az ügyet a legnagyobb részletességgel tárgyalhassuk le velük. (Tudomásul szolgál.)

4. Mezőgazdasági szegődényes iparosok tanonctartási ügye.

Krolopp Hugó előadó bejelenti, hogy még a múlt évben felterjesztést intézett az egyesület a kormányhoz, melyben tiltakozott az ellen, hogy az 1923/78.000. számú rendelettel a szegődényes iparosok tanonctartási joga elvonatott és megfelelően indokolta, hogy miért van szükség arra, hogy a mezőgazdasági iparosok tanoncokat s ezzel egyidejűleg olyan mesterembereket kiképezhessenek, amelyekre a mezőgazdaságnak szüksége van. Ezt a felterjesztést a földművelésügyi minisztérium pártolólágot tette a kereskedelemügyi miniszterhez, aki most állást foglalt és kifejté, hogy ez a kérdés általánosságban nem oldható meg, mert szerinte a szegődényes iparosoknak nincs meg a megkívánt szakképzettségek, nem önállóak, nincs iparilag elhatárolt munkakörük, nem állnak az iparhatóság ellenőrzése alatt s ezért ipari közgazdasági szempontból, valamint az ipari élet követelménye szempontjából tanoncokat nem tarthatnak.

Arra való utalással, hogy valamelyik mezőgazdasági érdekeltség azt az eszmét vetette fel, hogy legalább az olyan szegődényes iparosoknak engedessék meg a tanonctartást, akikről az illetékes iparhatóság megállapítja, hogy az ipartörvényben előírt szakképzettséggel rendelkeznek s foglalkozásukat olyan terjedelemben és műhelyi berendezéssel üzik, amely mellett az általuk felfogadott tanoncok ipari kiképzése biztosítottnak vehető, a kereskedelemügyi miniszter megjegyzi, hogy az is nagy nehézségekkel járna, mert az ipartörvényben előírt tanonci és segédi szakképzés gyakorlatot a legtöbb szegődényes iparos nem tudná okmányokkal (munkakönyvvel) igazolni. Nehézséget okozna ezenkívül annak a megállapítása is, hogy a szegődényes iparos foglalkozását olyan terjedelemben és műhelyi berendezéssel üzi-e, amely mellett az általa felfogadott tanone ipari kiképzése biztosítottnak vehető.

Ennek a megállapítása ugyanis az elsőfokú iparhatóságnak egy, esetleg két szakmabeli iparossal a helyszínen leendő megjelölését tenné szükségessé, ami amellől, hogy az iparhatóságnak számottevő munkát jelentene, egyszersmind kényelmetlenséget okozna az uradalomnak és számottevő költségeket is vonna maga után. Ugyanilyen nehézkes és körülményes lenne a tanoneviszonyok további időnkinti ellenőrzése.

Ha a tanonctartás így szabályoztatnék, nagyon valószínűnek tartja a kereskedelemügyi miniszter, hogy azok a szegődényes iparosok, akik az említett követelményeknek nem tudnának megfelelni s tanoncot nem tarthatnának, egymásután állásukat vesztenék, ami bizonyára nem volna a földművelésügyi miniszter intencióival összeegyeztethető.

Amennyiben a földművelésügyi miniszter az elmondott nehézségek dacára is színt vetne arra, hogy azoknak a szegődényes iparosoknak, akikről az illetékes iparhatóság megállapítja, hogy az ipartörvényben előírt szakképzettséggel rendelkeznek s foglalkozásukat megfelelő terjedelemben és műhelyi berendezéssel üzik, a tanonctartás biztosítottak, ebben a kérdésben a kereskedelemügyi miniszter újból tárgyalna a kézművesiparossággal érdekképviseleti szerveivel. De miután ebben a kérdésben akkor, amikor az új ipartörvény életbe lépett, már állást foglalt, attól csak akkor térne el, ha megállapíthatná, hogy a kézműves iparossággal a tanonctartási jognak az említett megszorítások mellett rendelkezésébe beje tudna nyújtani.

A kereskedelemügyi miniszter átiratában azt az óhaját fejezi ki, hogy szerelné, ha ezt a kérdést nem kellene megbolygatni s utal arra, hogy a tanoncok a falusi, vagy kisvárosi iparosoknál könnyen elhelyezhetők, ott az előírt szakképzésben, a tanoncskolákban pedig megfelelő elméleti oktatásban részesülnek és felszabadulásuk után mint kezdő segédek és olcsó munkások visszakerülhetnek az uradalomokba, ahol hamar elsajátíthatják azokat a további ismereteket, amelyekre az iparosnak a mezőgazdaságban szüksége van és jó szegődényes iparosokká válhatnak. A következő

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

Telefon: 107-84, 129-14, 129-15 VI., Vilmos császár-ut 65. sz. Sürgőnycim: „MAGELÉR“ Budapest

Fiókok:
Sopron: Állatvérszépítő, Sopron. Sürgőnycim: Vésárszépítő Sopron
Wien: „MEGALÉR“ Viehverwertungs Gesellschaft m. b. H. Wien, St. Marx
Sürgőnycim: „Megalér“ Wien

Foglalkozik: Szarvasmarha, sertés, juh, 16, továbbá 6100 árú adó-vételével belföldön és külföldön, bizonyítványi értékesítésével
Állatállományok címszavak: Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest-Ferencváros-Markhavasártér, Sopron, Wien, St. Marx.
Sertésnél: Budapest-Ferencváros-Sertésvásártér, Sopron, Wien, St. Marx
Husállományok és 6100 árú: Budapest-Központi vásárcsarnok

! ! Gazdátársadalmi intézmény ! !
! ! Hivatali hiteket előnyös feltételekkel folyósítunk ! !
Meghívásra szakértőnket a helyszínre kiküldjük !

Mindenemű állatkivittelt legelőnyösebben iebonyoltunk

Mai számunk 12 oldal.

Ennek a számnak ára 4000 K.

javaslatot terjesztette elő. Intéztessék a földművelésügyi miniszterhez egy felterjesztés, amelyben kérjük, hogy legelőször megszűntessék a tanonctartás...

Ha ez a kívánságunk teljesítettik, az uradalom szabadon mérlegelhetik, hogy az iparhatóságok és szakértők kiszállásával járó költségek és kényelmetlenségek felérnek-e az előnyvel, amelyet a szegődményes iparosok tanonctartási joga nyújt.

Abban az esetben pedig, ha valamelyik uradalom ki tudja mutatni, hogy az alkalmazott szegődményes iparosok az ipar gyakorlására ipari jogosítvánnyal bírnak és az uradalom alkalmazottai számára is szoktak dolgozni, a kereskedelmi miniszter éppen úgy, amint azt arra való utalással az állami birtokokon alkalmazott szegődményes iparosoknak megengedte, a magángazdaságok szegődményes iparosainak is engedje meg, hogy mint rendes iparosok tanoncot tarthassanak.

Papp-Szász Tamás dr. nagyon sérelmesnek találja a kereskedelmi miniszter rendelkezésében a mezőgazdasági szegődményes iparosok tanonctartási ügyére vonatkozó rendelkezést, melyen feltétlenül változtatni kell. Rámutat arra, hogy a városban a nagyüzemekben nevelt iparstanoncok sokkal egyoldalubbban van kiképezve, mint a vidéki műhelyekben tanult iparstanoncok. Az iparhatóság kérdése sem okoz nehézséget, mert hiszen akár mezőgazdasági cseléd, akár iparos az illető, az elsőfokú iparhatóság vidéken a szolgabíró, Szükségességnek tartja, hogy vidéken mindazoknak az iparosoknak, akik akár a falun, akár pedig uradalomban működnek, hal megvan a kellő képzettségük, meg kell adni a jogot arra, hogy iparstanoncot tarthassanak. Azt a megszorítást, hogy csak a kellő berendezéssel bíró iparosok tarthassanak tanoncot, veszélyes, mert sok vitára ad alkalmat s azért ezt a kikötést törölni kell.

Nick Ede arra mutat rá, hogy a kereskedelmi miniszternek ez a rendelete, mely szerint a mezőgazdaságban működő iparosnak a tanonctartást nem engedélyezi, legjobban sújta a törpebirtokost, aki fiát nem küldheti a városba, mert az nagy költségre kerül, így elzárja teljesen attól, hogy ezek fia ipari pályára léphessenek.

Székes Elemér alelnök nagyon helytelennek tartja a kereskedelmi miniszternek ezt a rendelkezést, mert ezzel a falu fejlődési lehetőségét akadályozza. Nagyuradalomban a gazdasági cselédségnek fia és a körülötte fekvő törpebirtokosoknak fia ezek szerint teljesen el vannak zárva az ipari pályától. Már pedig szociális szempontból szükséges lenne, hogy ezeket a vidéki becsületes gazdákat ott helyben képezzék ki iparosokká és ne kelljen a vándorbotot a kezükbe venni s a városba menniük akkor, ha ipari pályára óhajtanak lépni.

Kunó Ede rámutat arra, hogy a mezőgazdaság elsőrendű érdeke azt kívánja, hogy a gazdasági iparosok lehetőleg tökéletesen képeztesse ki. A legelőkeltebb kétségteljesen a gazdaságokban való kiképzetés. Az ily módon való kiképzés egyetlen nehézsége, az iskolázatlanság, úgy volna megoldható, hogy egyes központokban létesíthető külön iskolákban a tanoncok néhány hétre, vagy hónapra kiküldetnének.

Szabó Gusztáv dr. szerint a tanoncoknak előtte szóló által felvett iskolázatlanság után való alaposabb kiképzését helyesnek tartja ugyan, de egyelőre nem lát gyakorlati megvalósításra lehetőséget.

Szilassy Zoltán igazgató kifogásolja a kereskedelmi miniszter átiratát, mely szerint a gazdák helyzete van nagyon megnehezítve és szociális szempontból a rendelet nagyon helytelen irányba tereli az iparstanonctartást. Hangsúlyozza azt, hogy e tekintetben az egyesület fejtsse ki leplezetlenül a véleményét. Rámutat arra, hogy egy közép-birtokos gazdaságban működő iparos műhelyberendezése össze sem hasonlítható a községi kisiparos műhelyberendezésével. Az sokkal jobban és modernebbül be van rendezve, mint a községi iparosműhely. Meltánytalan tehát akkor, hogy az uradalmi iparos ne tarthasson tanoncot a jobb berendezésű műhelyben, míg a községi iparosnak az iparstanonctartás meg legyen engedve.

Gudli Jenő alelnök sérelmesnek tartja azt, hogy az uradalomban működő iparosoknak nem engedik meg a tanonctartást. Mindentűz az egész országban vannak tanonciskolák, így a falvakban is, tehát a tanoncok iskolázatlansága is biztosítva van. A munka szabadságát tartja a haladás útjának, már pedig a kereskedelmi miniszternek ez a rendelete a munka szabadságának a megsértése, ha az uradalmi gyermeknek nem engedjük meg az ipari oktatás lehetőségét.

Krolopp Hugó bejelenti ezután, hogy az országos burgonyatermelési hivatal átküldötte hozzá a burgonyaszállítási szabályzatot véleménynyadás végett. Ez a kérdés azonban a növénytermelési szakosztállyal együttesen volna megvitandó, kéri tehát, hogy az ügyet véleménynyadás végett a növénytermelési szakosztályhoz utalják át. (Tudomásul szolgál.)

Az üzemi bizottság megalakulása.

Rege Károly dr. előadó titkár az üzemi bizottságba a következő tagok megválasztását javasolja:

Aimády Imre gróf, Andrássy Géza gróf, Balogh Elemér, Batta Sándor, Beuk István, Bertalan János, Blantz Jenő, Buschits József, Bischitz Sándor, Darányi Gyula dr., Dobránszky Béla dr., e. Dornier Béla, Elek István dr., újnópi Elek Ernő, Eber Ernő, Eszenyi Jenő, Eszenyi József, Fellner Kálmán dr., Förster Lajos, Gally Kálmán, György Lóránd, Györgyey Adolf, Gudri Jenő dr., Gárdonyi József, Gayhoffer István, Gaál Jenő dr., Gerentés Jenő, Hatvány Endre báró, Hadik János gróf, Horváth János dr., Heries Tóth Jenő dr., Ipolyi Keller Gyula dr., Juhos Lajos, Jeszenszky Pál, Just Ferenc, Kuszka István dr., Koloman Imre dr., Kemptner Ernő, Kovács Sebestyén Endre, Kovács Béla, Kovács Imre dr., Kerpely Kálmán dr., Kereszturi Pál, Kunffy Zoltán, Kaffka Ede, Kocs Mihály, Kokovay József, Kesztvís Lajos, Károly Rezső dr., ifj. Leopold Lajos, Mnarik János, Mille Géza, Mérey Ernő, Mayer Sándor, Meskő Pál, Molnár Iván, gesztelyi Nagy László dr., Nagy Aladár dr., Ormándy János, Papp-Szász Tamás, Pajzs Gyula, Pesthy Béla, Prack László dr., Reichenbach Béla, Safáry János, Studinka Elemér, Sigmund Elek, Stolp Ödön, Steinecker Ferenc, Schiffer Miksa, Sávoly Ferenc, Sós Géza, Szigeti Pál, Szentandrásy György, Széchenyi Aladár gróf, Szabó Lajos, K. Takács Gyula, Tölgyes István dr., Tölczel Lajos, Thaly Dezső, Uher Vilmos, Waliner Endre, Weiser István dr., Wekerle Sándor, Világhy Károly, Wimpffen György gróf, Zaitsek Arthur, Zelenski Robert gróf. Elnök határozattal kimondja, hogy nevezettek az üzemi bizottság tagjaivá választottak.

A műszaki bizottság megalakulása.

Rothmeyer Imre előadó-titkár a következőket javasolja megválasztani a műszaki bizottságba az 1925-1926. évre: Bánky Elemér, Billege János, Blantz Jenő, Csáky Andor gróf, Elek István dr., Fioch-Reichersberg Alfréd dr., Förster Lajos, Gally Kálmán dr., Gudli Jenő, Groffits Gábor, Györgyey Adolf dr., Jalsovics Géza, Jeszenszky Pál, Kár Sándor, Klínger Zsigmond dr., Kótsis Endre dr., Kneusel-Herdliczka Ernő, Kunó Ede, László József, Lehoczky Gyula, Meskő Pál, Molnár Samu, Ordódy Lajos, Reithoffer Ödön, Rudas József, Thamm István, Uhlárik Béla dr., Visnovszky Sándor és Viadár Endre. Elnök határozattal kimondja, hogy nevezettek a műszaki bizottság tagjaivá választottak.

5. Az üzemi bizottság ez évi programja.

Rege Károly dr. előadó titkár ismerteti ezután, hogy az üzemi bizottság idei működési programjába a következőket vette fel:

Közgazdasági tevékenység. 1. Belföldi okserü gazdasági üzemek megismerése és tanulmányozása céljából vándor-nyelések rendezése. 2. Külföldi tanulmányutak megszervezése. 3. Üzemi előadások tartása. Az egyes üzemi kérdések megbeszélésére vitadélutánok rendezése. 4. A mezőgazdasági üzemeket érintő súlyos adóterhek megváltása. 5. A mezőgazdasági számvitel fontosságának megismertetése és annak a gyakorlatba való átültetése. 6. Üzemstatistikai adatok gyűjtése a mezőgazdasági üzemviszonyokról, az egyes termelési ágak jövedelmességéről. 7. A mezőgazdasági üzem jövedelmességével szorosan összefüggő mezőgazdasági kereskedelmi szokványok és árutöredésközlönyöknek a gazdák körében való közzétesítése. 8. A mezőgazdasági munka tökéletesítését és a munka eredményének fokozását célzó módszereknek megismertetése és a gyakorlatba való átvittele. **Magángazdasági tevékenység.** 1. Közvetlen tanácsadás gyakorlati kérdések üzemi kérdésekben, számtartási és adóügyi kérdésekben. 2. Gazdaságok és magánfelek felkérésére üzemtervek elkészítése és gazdasági becslések végzése. 3. Bírósági és magánfelek felkérésére gazdasági szakértő kiküldése és gazdasági szakvélemény adása. 4. Adóügyi, vasúti, tarifügyi, gyógyártói vényeket felülvizsgáló szakértők, építési szakértők, birtokfelmérésekre, térképészetihez mérnökszakértő alkalmazása és kiküldése. 5. Egyes gazdaságok számtartása vezetőségének elvállalása, tiszta jövedelmi mérlegek elkészítése és hitelesítése adó-felszámolásokhoz. **Előadó-titkár az ismertett működési tervet megvalósításához és kiviteléhez kéri a bizottság tagjainak hathatós támogatását.**

Gally Kálmán felvilágosítást kér arra vonatkozólag, hogy milyen kapcsolat van az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet és az OMGE üzemi bizottságának működése között, mert annak működési terveze ugyanazon feladatok megvalósítását tűzte ki célul.

Rege Károly dr. előadó-titkár ismertette ezután, hogy az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézetnek és az OMGE számtartási osztályának együttműködésére nézve egyesületünk megállapodást létesített az Országos Mezőgazdasági Intézettel. Eszerint az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet a feladatához tartozó számtartási teendők végzésére, működési rendjének 20. §-a alapján az OMGE számtartási osztályával együttesen működik akként, hogy a megállapodás hatályának tartama alatt az OMGE számtartási osztálya szervezésének fenntartása mellett a számtartási teendőket, illetőleg

gazdaságok számvezetését az üzemi intézet részére is végzi. A számtartási osztály tehát a hozzá közvetlenül akár az OMGE, akár az Üzemi Intézet útján érkező megkeresések alapján gazdaságok számtartását általában saját szabályai szerint azonos módon és feltételek mellett végzi. Egyéb számtartási kérdésekben való tanácsadási, véleményezési, valamint ismeretterjesztési teendőkben a számtartási osztály az Üzemi Intézetet működési rendjének megfelelően támogatja.

Szilassy Zoltán igazgató megjegyzi, hogy a magángazdasági tevékenységben, üzemi kérdésekben az OMGE üzemi bizottságának szervezve az OMGE számtartási osztályával karöltve működik az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet. Ezenfelül azonban az OMGE üzemi bizottságának az egyes üzemi kérdések nyilvános megvitatása is feladata körébe tartozik és közzéadásai tevékenysége teljesen különálló attól, tudomásul szolgál.

6. Beszámoló az adonypusztaszabolcsi országos szántógépbemutatóról.

Szabó Gusztáv dr., a műszaki bizottság elnöke elfoglalva az elnöki széket, felkéri az előadót az adonypusztaszabolcsi szántógépbemutató ismertetésére.

Rothmeyer Imre előadó-titkár rámutat arra, hogy az OMGE által július hó 25., 26. és 27-én Adonypusztaszabolcsban rendezett országos szántógépbemutató a mezőgazdasági gépmunkát helyezte abban az időben a közérdeklődés előterébe, örömmel állapítható meg, hogy nemcsak a gazdátársadalom, hanem az illetékes hatóságok is szintén meglehetősen érdeklődést tanúsítottak az országos szántógépbemutató iránt, úgy hogy az OMGE országos szántógépbemutatója jelentőségében eseménye volt mezőgazdasági életünknek. A bemutatóra 24 gép jelentkezett, ebből 2 hazai, a többi pedig külföldi gyártmány volt. A látogatók száma 6500-7000 között volt a örvendetes jelenség az, hogy a látogatóknak több mint a fele a kisbirtokosok és a falusi lakosság köréből került ki, ami a gazdátársadalomnak a mezőgazdasági gépmunka iránt való fokozódó érdeklődésének jele. A bemutató nemcsak a gazdátársadalom érdekeit szolgálta, hanem előnyös volt az azon résztvevő gépgyáraknak is, mert a gépgyárak 54 gépet adtak el, részben a bemutatóon, részben pedig közvetlen annak lezajlása után. Köszönetet fejezi ki Gally Kálmán dr. államtitkárnak, aki a legnagyobb készséggel támogatta egyesületünknek ezt a vállalkozását. A sikert biztosította Szabó Gusztáv dr.-nak, a műszaki bizottság elnökének és a műegyetemi mezőgazdasági gépkísérleti állomás vezetőjének vezetésére és irányítására, aki a műegyetemi gépkísérleti állomás teljes személyzetével végeztette a szükséges próbákat és méréseket s ezzel azoknak idejében való elvégzését s így nyilvánosságra való jutását is biztosította. A Fould-Springer uradalom nemcsak a szükséges területeket beosztotta a rendező-bizottságnak rendelkezésére, hanem a legmesszebbben előzékenységgel és készséggel támogatta az uradalom vezetője, Reithoffer Ödön jóságigazgató a rendező-bizottságot, úgyhogy az ő működése nagyban hozzájárult az elért sikerhez. Javasolja, hogy a bizottság Gally Kálmán dr. államtitkárnak, a műegyetemi gépkísérleti állomás vezetőjének, a Fould-Springer uradalomnak és Reithoffer Ödön jóságigazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet fejezi ki az OMGE által rendezett szántógépbemutató érdekében kifejtett támogatásukért és lelkes közreműködésükért. (Helyeslés.)

Székes Elemér, az OMGE alelnöke az OMGE nevében hálás köszönetét tolmácsolja Szabó Gusztáv dr.-nak, a műszaki bizottság és az országos szántógépbemutató rendező-bizottságának elnökének, akinek lelkes munkálkodása, közreműködése és irányítása biztosította a szántógépbemutató sikerét. Nagyon könnyebbé volt a bemutatót megtekintő gazdák számára az, hogy a bemutatóon résztvevő szántógépekről a gazdák a bemutató tartama alatt állandó szakértői felvilágosítást kaphattak. Ugyancsak az OMGE köszönetét tolmácsolja a Fould-Springer uradalomnak és annak jóságigazgatójának, Reithoffer Ödönnek, az uradalom nagy áldozatkészségéért és segítségéért. (Helyeslés.)

Szabó Gusztáv dr. elnök megköszönte az OMGE részéről elhangzott köszönetet. A sikert nagyban előmozdította az a harmónia, ami a munkatársak között volt és az a támogatás, amelyben részesült. Majd köszönetét fejezi ki a rendező-bizottságnak támogatásáért.

7. A mezőgazdasági gépmunka időszerü kérdése.

a) A petroléum- és benzínvámok.

Rothmeyer Imre előadó-titkár ismerteti, hogy már az új vámtarifa tervezetének tárgyalása alkalmával a hazai öf kartebe tömörült ásványolajiparnomológár a külföldi verseny elleni védekezés céljából a kormánytól fokozottabb vámvédelmet kért, azt hangoztatva, hogy a szükséges iparfejlesztő politika követeli a magas vámvédelmet, mert ellenkező esetben a több évtized óta működő magyar ásványolajipar tönkremegy. Ugyanakkor azonban a fogyasztókönzéség, az ipari és mezőgazdasági érdekképviseletek erőlyesen sikra szálltak a petroléumkártele körélmének teljesítése ellen és a méltányos vámtételek mellett. El is érték azt, hogy a

FORDSON-TRAKTOR raktárról azonnal szállítható
HALTENBERGER VILMOS a FORD-gyárak autorizált képviselője
Budapest, VI., Nagymező-u. 19.
CHINOIN GYÓGYSZER- ÉS VEGYÉNYEZETI TERMÉKEK GYÁRA R-T. UJPEST.
Vértetvek, pajzstetvek ellen: **ENDIA**
téli permetezésre, lombhullás után.
ALMOLA sebhelyek bekenésére.
Téli araszolók (zöld hernyók) ellen: **HIBERNA** enyvgyűrű.
Október-novemberben kell a téli araszolók ellen védekezni.

kormány illetékes tényezői méltányolva a fogyasztók és a termelők érdekeit, az autonóm vámtarifa életbeléptetése alkalmával a petróleumnak és gázolajnak tervezett teljes aranyvámját nem léptették életbe, hanem az eredeti 8 aranykorona helyett 6-20 aranykorona, illetve 9 aranykorona helyett 6-80 aranykorona vámot állapítottak meg. A teljes vám életbeléptetését pedig a kormány több ízben felfüggesztette. Legutóbb folyó év december 31-éig. Közéledvén a december 31-ike, a petróleumkártya ismét akcióba lépett és mindent elkövet arra vonatkozóan, hogy meggyőzze az illetékes tényezőket a magas vámvédelem szükségességéről.

A mai petróleum- és benzínárak is magasak, a több millió lélekszámú vidéki petróleumfogyasztó, az amugyis nehéz pénzügyi helyzetben lévő ipar és mezőgazdaság már a jelenlegi árakat sem bírja megfizetni. Ma már más a helyzet, a mezőgazdaság nehezebb helyzetben van s úgy a mezőgazdaságnak, mint az országnak sürgős érdeke a lehető olcsó termelés. Az ország érdeke, hogy a vidéki lakosság olcsó világító-anyaghoz jusson s ugyancsak közérdek, hogy az ország létalapját képező mezőgazdasági ipar a szükséges üzemanyag-árát megfizethesse. Így néhány ásványolajfinomító anyagi érdeke áll szemben az általános közérdekkel! Az ásványolajtermékek mai vámjának fenntartása nem biztosítana olyan nagy anyagi hasznot az államnak, mint amekkora kárt okozna ez az országnak, mert nagyon megrágtatná a termelést. A mai nehéz helyzetben feltétlenül szükséges, hogy a mezőgazdasági termeléshez szükséges petróleumhoz és benzínhez a mezőgazdaság a jelenlegi árnál olcsóbban jussan. Ez csak kényszerítene a hazai ásványolajfinomító ipart, hogy a tisztas polgári haszonnal megelégedjék és a sok millió petróleumfogyasztó és termelő sem lenne kiszolgáltatva a petróleumkártya határtalan áremelésének. A hazai ásványolajfinomító az importőrökkel szemben is igen nagy előnyben van. A vámkérésnek a termelés érdekeit szolgáló helyes megoldása nagyban előmozdítaná a mezőgazdasági termelést, ezért javasolja, hogy a műszaki bizottság, illetve az egyesület kérje a kormányt, hogy a petróleum és benzín készárut vámentesen engedjék be az országba.

Gally Kálmán dr. szerint a javaslat a mezőgazdaságra nézve igen fontos és súlyos jellegű kérdés, amelyért esetleg megfelelő kompenzációkat is lehetne kapni. Azt hiszi, hogy a gazdatársadalom érdekképviseletéi kellően alátámasztják ezt a kérelmet, eredményt is fognak vele elérni. (Helyeslés.)

Krolopp Hugó csatlakozik a javaslatához és ajánlja, hogy a gazdasági egyesületek is szóltassanak fel hasonló állásfoglalásra.

Szabó Gusztáv dr. elnök az előadói javaslatot az elhangzott kiegészítésekkel egyhangulag elfogadottaknak nyilvánítja.

b) A traktorok vámnyúlhatóságának felemelése.

Rothmeyer Imre előadó-titkár ismertette, hogy az egyesület műszaki bizottsága és a „Köztelek” ismételten tárgyalta, illetve szóvá tette a vámtarifának azt a helytelen intézkedését, hogy a külföldi traktorok csak különböző vámtételek mellett jöhetnek be az országba. A 15 q-s sulynál könnyebb traktorok alacsonyabb vámot fizetnek, a 15 q-nál nehezebbek pedig az előbbiek minireg háromszorosát. A 15 q-s sulyhatár egyik amerikai gyártmányú traktorok óriási előnyt biztosított a többi 15 q-nál nehezebb traktor felett, pedig talán az utóbbiak jobbak, tartósabbak és a hazai viszonyoknak megfelelőbbek, mint a jelzett könnyebb traktor. Így történhetik meg az, hogy egy 16 q sulyú traktor 800 aranykoronával, ami a vámtarifánál érvényben lévő 17,000 szorzószámmal számítva, majdnem 14 millió K-t tesz ki, magasabb vámot fizet, mint a 15 q sulyú könnyebb traktor. Ez a 15 q sulyhatármegállapítás a hazai mezőgazdasági gépipart sem védi, mert hiszen a 15 q-nál könnyebb sulyú traktorok olcsóbb vám mellett jöhetnek be s így ez nem védi a hazai gépipart.

Az egész világon a mai viszonyok között a kisebb típusú traktorok felé fordul a mezőgazdaság figyelme és a mi viszonyaink között is ezeket a gazdatársadalom egyre nagyobb arányokban vásárolja. Ma már nemcsak a nagy-, hanem a közép- és kisgazdaságok is nagyobb arányokban alkalmaznak gépmunkát és ezért ezeknek a hazai piacon való szabad versenyt a mezőgazdaság és a mezőgazdasági gépmunka terjedésének és fejlődésének érdekében biztosítani kell. A mezőgazdaság szempontjából nagyon hátrányos az, hogy a különböző sulyú traktorok vámtételei között oly nagy az eltérés. A hazai gépipar a nagy arányban terjedő keresletet kielégíteni nem tudja és így a jelzett 15 q-s sulyhatár, mint előbb jeleztem is, egyik amerikai gyártmányú szántógépnek jogtalan és a mezőgazdaságra nézve hátrányos előnyt biztosít. Majd rámutat arra, hogy a külföldi gépek utánpótlására szolgáló alkatrészeinek vámtételei igen magasak s ezeknek beszerzése a magas vámtételek következtében igen megrágtatja a mezőgazdasági gépmunkát. Javasolja, hogy kérje az egyesület a kormány illetékes tényezőitől a traktorok vámnyúlhatóságának 15 q-ról 40 q-ra való felemelését és a külföldi gyártmányok utánpótlására szolgáló alkatrészei vámtételeinek jelentékeny csökkentését.

László Sándor a magyar mezőgazdasági gépipar érdekében szól fel és hangoztatja, hogy a létező magyar gépipar fejlesztése és fenntartása az összes hazai gazdasági tényezők érdeke. A 40 q-ára való sulyhatárfelemelés nem válna előnyére a hazai mezőgazdasági szántógépeknek, mert azok nem bírnák akkor a versenyt a külföldi gyártmányokkal. A gazdaközönség érdeke is a hazai ipar pártolása, mert a mezőgazdaság és ipar egymásra van utalva. A hazai szántógépeket gyártó üzemek ma nem jövedelmeznek, de fenntartásuknak biztosítása közérdek és éppen ez a vámsulykülönbség biztosítja a mezőgazdasági szántógépipar fenntartását.

Rothmeyer Imre rámutat arra, hogy a jelenleg forgalomban lévő magyar gyártmányú szántógépet nem védi a 15 q-s sulyhatár, mert több gyártmány van, ami 15 q-s sulyú kisebb sulyú bir, így az olcsó vám mellett erős versenytársra a hazai gyártmányok, de a gazdaközönségnek nemcsak ez a szabad verseny kell, hanem az összes 40 q-s sulyú könnyebbek egységes vámtétele, mert csak ezzel biztosítható az igazi szabad verseny és a gépmunkák fokozatos fejlődése.

László Sándor válaszában beismeri azt, hogy a 15 q-s sulyhatárnál alacsonyabb sulyú bir gépek is már elég nehéz versenyt okoznak a hazai gépiparnak.

Klinger Zsigmond dr. véleménye szerint a könnyű traktorok kedvezményes vámtételeit törölni kell és ezzel szemben egységes vámtétel létesítését javasolja, mert az megakadályozná a mezőgazdaságra káros túlkönnnyű traktorok hazai piacon való elhelyezését.

Szilassy Zoltán igazgató felszólalásában hangoztatja, hogy László Sándor által elmondottak csak félgazságok. A magyar iparnak fejlődését meg kell védeni. De meg kell viszont védeni a magyar gazdák érdekeit is. A mezőgazdaság fejlődése érdekében feltétlenül szükséges, hogy csak a külföldről beszerezhető jó cikkeket és eszközöket olcsó áron hozzuk be, mert csak ezzel biztosítható a többtermelés és a termelés emelkedése. Ez pedig nemcsak a mezőgazdaságnak, hanem az országnak is érdeke. Már pedig ugyancsak országos érdeke az is, hogy a szántógépek terén a hazai piacon szabad verseny biztosíttassék. A mezőgazdaság is mindent megtesz a hazai ipar érdekében, de nem eslekedhet saját érdeke ellen, mert akkor saját helyzete rosszabbodik. Ajánlja az előadói javaslat elfogadását.

Szabó Gusztáv elnök szerint ennél a kérdésnél szemben áll az ipari érdekek a termelési érdekekkel. A hazai traktorok megoldására megfelelő organizáció szükséges. Igen nagy a különbség a vámtételek között s így az államnak is érdeke a mezőgazdaság jogos és méltányos kérelmének teljesítése. Mindig a tökéletesebb felé kell haladnunk, mert csak ezzel biztosíthatjuk mezőgazdaságunk fejlesztését és csak oly módon, ha iparkodunk a termeléshez szükséges eszközöket minél olcsóbban a termelőkhöz juttatni. A nagyobb sulyú traktorok több vassal dolgoznak, tehát teljesítményük is nagyobb, vagyis gazdaságosabbak is, másrészt a sulytöbblet a kellő szilárdság és a szükséges helyes alkalmazásból származik, ennél fogva tartósabb. Nyilvánvaló, hogy ezek terjedése kívánatos, tehát mintegy prémiumként esőkenő vámtételeket kellett volna növekedő sulyú megállapítani, nem pedig megfordítva. Rámutat arra, hogy egyes a magyar viszonyoknak is megfelelő gyártmányoknak oly óriási a váma, hogy megfelelő volta ellenére a gazdák nem vásárolhatják, mert váma ezt lehetlenné teszi.

Krolopp Hugó véleménye szerint a hazai gépipar érdekeit az illetékes tényezők mindig szemmel tartják, ez még a sulyhatár-felemelés mellett is érvényesül, mert a szállítási költségkülönbséggel a tengerentúliakkal és külföldiekkel szemben nagy előnyben vannak és élvezik a vámvédelmet. Részéről szintén hozzájárul az előadó által javasolt vám sulyhatár felemeléséhez.

László Sándor szerint a mezőgazdaságnak és az iparnak kölcsönös megbecsüléssel kell a köz érdekében dolgozni és az eddigi néhány milliósvám védelem az, ami az ipari termelést biztosítja. Érveinek alátámasztására felelmi a külföldi kereskedelmi szerződéseket, majd hangoztatja azt, hogy a hazai gépipar iparkodik a szántógépekhez szükséges alkatrészeket olcsón adni, mert régóta behibizonyosodott tény, hogy minél olcsóbban adhatja ezeket a gyár, annál jobban veszik a gazdák.

Szabó Gusztáv dr. elnök az előadói javaslatot egyhangulag elfogadottaknak nyilvánítja.

c) Megbízhatatlan gépjárművek.

Előadó-titkár bejelenti, hogy az egyesülethez több panasz érkezett az ország különböző részeiből egyes gépjárművekkel szemben az ország ellen. Ezek kihatásai a falusi népek járatlanságát és tapasztalatlanságát, részletfizetésre adnak el gépeket, majd a gyanútlan falusi vásárlóval aláírva a megrendelést, eltávoznak és rövid időn belül a gyár a teljes vételár kifizetésére szólítja fel a gazdát s ha az nem fizet, perli. Ennek magyarázata az, hogy a vásárló falusi gazdával szóban az ügynökök részletfizetésben egyeznek meg, a megrendelő-ívet azonban azonnali fizetésre töltik ki és iradják alá a megrendelővel. Az eset illusz-

trálására felhossa azt a példát, hogy az egyik községben 14 vetőgépet adtak el részletfizetésre és rövid két hónapon belül mind a 14 kisgazdavasárlót a vételár teljes összegéig perelték. Bejelenti, hogy ezeket az adatokat az egyesület gyűjti s alkalmas felvilágítja a gépjárműveket a lelkiismeretlen ügynökök eljárásának megszüntetésére s ha ez nem segítene, úgy az eseteket nyilvánosságra fogják hozni.

Vajta Ödön számos esetet tudna felsorolni a lelketlen gépjárművek eljárására, nagyon helyesnek tartaná ennek a kérdésnek napirenden való tartását.

Rege Károly dr. titkár utal egy esetre, mely szerint egy budapesti részvénytársaságnak az ügynöke egy vidéki kisgazdának egy darab 7-es ekét 2.160.000 K.-ért adott el. Az illető gazda panasszal fordult az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez és így utánjárásunk után megírtuk, hogy az illető gépjárműnek 800.000 K.-val számított többet az illető gazdának, mint amennyi az ekének rendes kereskedelmi ára. A pesti cég ezt neki ügynöki díj fejében ki is utalta. Lehetetlen dolognak tartja tehát, hogy a gazdasági eszköz vételénél a gazda 75% közvetítői díjat fizessen, mert ez már uzsora-számba megy, amely mindenképpen elítélendő.

Elnök kimondja a bizottság határozatát, hogy a kérdést a bizottság állandóan napirenden fogja tartani.

d) A szántógépezetők kiképzése.

Rothmeyer Imre előadó-titkár szerint a gépmunka nagy arányokban való terjedésének természetesen következménye az, hogy nincs elegendő és megfelelően szakképzett szántógépezető, így sok helyen, illetve gazdaságban, nem felel meg a várakozásnak — a gyakorlatlan vezető miatt — az újonnan beszerzett szántógép. Az uradalmak és nagyobb gazdaságok rendszerint szakképzett szántógépezetőkkel rendelkeznek, legtöbbször ezek vezetik a szántógépet. Leginkább a közép- és kisbirtokoknál érezhető a szántógépezetők szakképzettségének hiánya. A legtöbb helyen a gépekhez nem értő odarendelt munkást a szántógépezet eladó cég szakembere egy-két napi oktatásban részesíti. Ezek a szántógépezetőknek kinevezett egyének a szakszerű rövid oktatás után el is vezetik a szántógépet, de már a legkisebb üzemzavar esetén baj van. A legnagyobb munkaidőben megállhat a gép s szünetel a munka mindaddig, amíg a tulajdonos egy szakképzett gépészt hozat, aki a traktort jelenlegi költség mellett, esetleg, ha a hiba idején való észrevétele miatt nem történt volna nagyobb baj, igen rövid idő alatt ismét üzemképes állapotba helyezi. Ily esetekben a gazdaság nemcsak jelenlényen kárt szenved, hanem, ha a hiba a nagy munkaidőben következik be, úgy esetleg nagyobb kiadás mellett a munka is késedelmet szenved. Ugyanez áll a kisgazda-traktortulajdonosokra is. A nem szakképzett szántógépezető nem tudja a talajművelő eszközt sem beállítani, pedig a megfelelő beállítás az alapja az eredményes munkának. Bárminő szántógépet vásárol a gazda, az csak akkor lesz rentabilis, ha a szántógépezető ért is hozzá. A hozzá nem értő vezető alkalmazása okozza a legtöbb esetben azt is, hogy egyes gazdák nincsenek az általuk vásárolt szántógépekkel megelégedve. Általános a panasz a gazdák körében, hogy kevés a megfelelő és megbízható szántógépezető. Ezen a kérdésen segíteni kell. A M. Kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet rendez ugyan gépjárművezetői tanfolyamot, ez azonban nem felel meg a mezőgazdaság követelményeinek, mert inkább elméleti az oktatás és annak gyakorlati része nem számolhat a mezőgazdaság különleges igényeivel. Nekünk inkább gyakorlati kiképzés kell, melynek a különböző traktorok és egyéb motoros szántógépek vezetésén kívül a talajművelő eszközök ismeretelésére és helyes beállítására is ki kell terjeszkednie. Szükség van egy teljesen mezőgazdasági jellegű, tisztán szántógépezető tanfolyamra is, ahol a hallgatókat gyakorlatilag képeznek ki.

Azt javasolja a bizottságnak, bizza meg a műszaki bizottság elnökségét, hogy a kérdéssel részletesen foglalkozzék és megfelelő szakemberek meghallgatásával készítsen egy tervezetet egy mezőgazdasági szántógépezetői tanfolyamra vonatkozólag.

Szabó Gusztáv dr. elnök felkéri a bizottságot, hogy ne most szóljon hozzá e tárgyhöz, hanem akkor, ha már a javaslat készen lesz, illetve a tervezet tárgyalásánál.

A gazdatársadalom részvétele a Széchenyi országos emlékünnepeken.

Széchenyi István gróf közgazdasági munkássága kezdetének 100 éves évfordulóját a magyar társadalom országos ünnepség keretében ünnepelte. Az OMGE mint Széchenyi István gróf alapítása, körlevélben hívta fel az ünnepségen való megjelenésre az egyesület igazgatóválasztmányi tagjait, a „Köztelek” lapban pedig az OMGE minden egyes

FORDSON-TRAKTOR azonnal szállítható raktárunkból

MELIS és PINTER, SZOMBATHELY a FORD MOTOR COMP. autorizált képviselője.

MELIS és PINTÉR, Budapest, V., Széchenyi-u. 3.

MAGO-MOBIL VILÁGHÍRŰ AGGREGÁTJAINKKAL meglévő GAZDASÁGI KISVASUTJÁT MOTOROS-ÜZEMRE átalakítjuk!

TEHERAUTÓK MOTOROS LOKOMOTIVOK SZÁNTÓGÉPEK, MOTOROK GAZDÁKNAK HITELRE!

TESSÉK ISMERTETÉST KÉRSI TÁVIRATI CIM: 7332 **MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPJÁR B.-I.** DAIMASPUCH, BUDAPEST AUSTRO-DAIMLER-MÁG-PUCH TELEFON: 5-72 Magyarországi eladói központja: BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 9.

tése sehogyssem akar elterjedni főként azért, mert a holdankinti nagyobb terméshez és egyéb látszólagos okok a kései burgonyafajták termelését teszik a gazdák előtt indokoltá. Ha azonban a mi gazdáink is egy kis összehasonlító számítást végeznének, vagyis a korai és kései burgonyafajták holdankinti jövedelmességét egymással szembeállítanák, úgy egy pillanatra sem haboznának a korai féleségek termelését felkarolni.

Ezt az összehasonlítást bátor vagyok alábbiakban a gazdák rendelkezésére bocsátani.

Tehát lássuk, mit mutat a számítás? Vegyük egyszerűség szempontjából a kései burgonya kat. holdankinti termését nagy átlagosan 60 q-ra, míg a korai burgonya hozamát kat. holdankint igen szerényen csak 30 q-ra. A korai burgonyának július hó közepén a „Köztelek” július 19-iki jegyzése szerint nagybani ára volt 1200-1600 K., míg a kései burgonyának nagybani ára jelenleg a „Köztelek” október 11-iki jegyzése szerint kilogrammonként 550-600 K.

Ezeket az adatokat ismerve, könnyen kiszámíthatjuk a két burgonyának kat. holdankinti bruttó jövedelmességét, mely szerint a kései burgonya októberben kat. holdankint 3-3-3-6 millió koronát, addig a korai burgonya már július hó második felében kat. holdankint 3-6-4-8 millió koronát adott bruttó a termelőnek. Mar így is szembeállítva a kettő közti különbség, melyhez még számos egyéb előny is járul a korai burgonya javára, mint a kisebb munka és fuvarköztség a felszedésnél és vasútra szállításnál, fele vasúti költség továbbá, hogy a gazda már júliusban pénzhez jut s végül ami szintén igen fontos, hogy a föld sokkal hamarabb takarodik le.

Tehát, ha az egyéb előnyöket is számításba vesszük, úgy a most mutatkozó 0-3-1-2 millió korona különbözetről sokkal nagyobb tisztajövedelmi differencia fog mutatkozni a korai burgonya javára.

Cél szerűnek tartjuk, ha a burgonyatermelő gazdák a saját gazdaságukban is tesznek ez irányban kísérletet és összehasonlítást s rá fognak jönni a számítás helyességére s majd fel fogják karolni a korai féleségek termelését, hacsak a föld minősége és összetétele, valamint az illető gazdaság időjárásai viszonyai a korai burgonyák termelésére kevésbé alkalmasak, vagy pedig szeszgyári gazdaságról van szó, hol elsősorban az a fontos, hogy katasztrális holdankint minél nagyobb keményítőmennyiséget termeljünk.

Besenbek Alfons.

Uj rendeletek.

(Gazdasági eselések biztosítása. — Kényszervágások bejelentése.)

Gazdasági eselések biztosítása.

A földművelésügyi miniszter 28.200. számú rendeletével felhívta valamennyi vármegyei és városi törvényhatóság figyelmét arra, hogy az Országos Gazdasági Munkáspénztár rendkívüli tagjának tagsági díjait, továbbá a pénztárnál baleset esetére kötelező biztosítás alá tartozó gazdasági külső eselések után a pénztárba fizetendő hozzájárulási díjakat, valamint a kötelező biztosítás alá eső gazdasági gépmunkások balesetbiztosítási díjait, ugyancsak mindhárom biztosított csoport részére baleset után a pénztár által fizetendő segélyeket a törvényes rendelkezések alapján különféle végrehajtási rendeletek, így utóljára a múlt évi december hó 31-én kihirdetett s folyó évi január 1-én életbelépett 39.555. számú földművelésügyi miniszteri rendelet szabályozta. Ennélfogva utasítja a miniszter a törvényhatóságokat, gondoskodjanak a biztosításoknak a jövő évre leendő pontos keresztülviteléről és minden községben irjanak össze mindenkit, aki a hivatkozott rendelet értelmében az összeírásai listástromba felveendő. A miniszteri rendelet értelmében az összeírásai listástromba felveendő és gazdasági külső eseléseknek tekintendők a biztosítás szempontjából azok a eselések is, akik háztartásbeli, de egyszersmind gazdasági munka teljesítésére szorgolnak valamely gazdához, hacsak a szerződésből az ellenkező ki nem tűnik. Továbbá kifejti a miniszteri rendelet, hogy a gazdaság kifejezés alatt nemcsak a mezőgazdaság, hanem az őstermelés minden ága is értendő, minélfogva az összeírásba nemcsak a gulyás,

tehenész, kanász stb. veendő fel, hanem mindenki, aki az 1907. évi LXV. t. c. 1. §-a alapján legalább egy hónapra vagy ezt meghaladó időre személyes és folytonos szolgálat teljesítésére vállal kötelezettséget, tehát pl. mint vinceller, erdővéd, erdőőr, vadőr, halász, halór, mezőőr, hegyőr, községi juhász, községi kanász, kertész, bérsgazda, majoros, tanyás, magtárkezelő, gazdasági kulcsár, gazdasági éjjeli őr, szegődményes iparos (kovács, bognár, ács stb.). A szegődményes iparosok csak akkor sorozhatók a gazdasági alkalmazottak közé a biztosítási kényszer szempontjából, ha az illető gazdaságon kívül ipari munkát másnak keresetszerűen nem teljesítenek. Ugyancsak felveendő az összeírásba az ily feltételek mellett szegődményes iparosi minőségben elszereződött képesített gépkész (vizsgázott gépész) is. Felveendő továbbá a gazdasági vasutaknál alkalmazott gazdasági eselések is, minthogy a gazdasági vasúti üzemiparüzemek nem minősíthetők. Csak a gazdasági vasutaknál alkalmazott képesített gépkésznek esnek az 1907. évi XIX. t. c. -ben előírt betegség és baleset esetére való biztosítási kötelezettség alá az 1913. évi XX. t. c. 2. §-a alapján. Megjegyzendő, hogy a gazdasági eselések ebbeli kivételének eldöntésénél közömbös a gazda főfoglalkozása. Tehát nemcsak annak a eselődje tekintendő gazdasági eselődnek, akinek magának a gazdálkodás a főfoglalkozása, hanem gazdasági eselőd az is, aki például tanító vagy orvos gazdaságában teljesít eselőd szolgálatot. Nem befolyásolja továbbá a gazdasági eselőd minőségét a eselődnek neve, életkora, valamint az a körülmény sem, hogy tanyán, majorban, külső gazdaságban, vagy a község belterületén áll-e alkalmazásban, hogy a gazdaságon felül a háztartásban is teljesített szolgálatot, hogy bére pénzben vagy természetben, egész esztendőre vagy csak havonként van-e megállapítva és hogy kap-e gazdájától ételmezést vagy sem.

A biztosítási kötelezettség szempontjából különösen arra hívja fel a miniszter a figyelmet, hogy az 1912. évi VIII. t. c. 5. §-a értelmében a gazdasági géptulajdonos bármilyen gazdasági gépe mellett alkalmazott valamennyi munkás köteles üzem baleset esetére az országos gazdasági munkáspénztárnál (Budapest, V., Falk Miksa-u. 9.) biztosítani, tekintet nélkül arra, hogy géppel saját gazdaságában vagy mint vállalkozó mások gazdaságában végez-e munkát. Az ilyen gépek mellett alkalmazott gazdasági munkások személy szerint, mint a pénztár rendkívüli tagja, sokkal előnyösebb átalány-szerződés útján is biztosíthatók. Hogy mely gazdasági gépek mellett alkalmazott gazdasági eselődök, illetve munkások, esnek kötelező biztosítás alá, azt a hivataltos lap f. évi január hó 13-iki számában közölte és a „Köztelek” lap 5-ik számában is ismertetett díjtáblázat sorolja fel. Az ilyen átalány-szerződés megkötéséhez szükséges nyilatkozatot és díjtáblázatot kívánatra az országos pénztár díjmentesen küldi meg az egyes gazdaságoknak, vagy községi elöljáróságoknak.

Végül nyomtatékosan hangsúlyozza a földművelésügyi miniszter rendelete, hogy az 1913. évi XX. t. c. 2. §-a utolsó bekezdésében említett képesített gépkész (vizsgázott gépész) betegség és baleset esetére az 1907. évi XIX. törvények alapján az egyes kerületi munkásbiztosító pénztárnál biztosítandók, amennyiben ezek az 1896. évi II. törvények alapján, tehát nem egy hónapra, vagy egy hónapot meghaladó időre vannak személyes és folytonos szolgálat teljesítésére szerződötve, hanem csupán ideiglenes munkára végző-ére (eselődje és szántási idején) fogadtattak fel. Egyelőre ugyancsak a kerületi munkásbiztosító pénztárnál kell biztosítani azokat a gazdasági éves, vagy havi szerződésű gépkészeket is, akik gépmunkájukon felül nincsenek személyes és folytonos szolgálat teljesítésének kikötése mellett szegődményes iparosi munkát végzésére szerződötve. Megjegyzendő, hogy amennyiben az érdekel munkaadó baleset-biztosítási kötelezettségének nem tenne eleget, úgy a gazdasági üzem keretén belül szenvedett üzemi baleset esetén az illető munkaadó a gazdaságában foglalkoztatott gazdasági eselődöknek és gépmunkásoknak, illetve ezek jogutódainak a teljes körű felelősséggel tartozik, ami a jelenlegi viszonyok között súlyos anyagi terhet jelent.

Kényszervágások bejelentése.

A földművelésügyi miniszter 41.838. számú rendelete kimondja, hogy minden kényszervágás, tekintet nélkül arra, hogy az állat husa köz- vagy magánfogyasztásra van-e szánva, a vágás, illetve elvéreztetés okának felmerülésekor úgy a husvizsgálónak, mint a községi elöljáróságnak bejelentendő. A községi elöljáróság viszont köteles az esetről az állat fajtánál, koránál, tulajdonosa nevének és lakásának, továbbá a vágás okának, az eljáró husvizsgáló nevének és a husvizsgálat eredményének közlése mellett az elsőfokú állategészségügyi hatóságot és az illetékes magyar kir. állatorvost azonnal értesíteni.

A husvizsgáló minden köz- vagy magánfogyasztásra levágott lovat és szarvasmarhát, továbbá minden közfogyasztásra levágott vagy magánfogyasztásra kényszervágott juhot, kecskét és sertést a levágás után tartozik alaposan megvizsgálni és husát csak abban az esetben bocsátatja szabadon emberi fogyasztásra, ha azt a fennálló husvizsgálati szabályok megengedik.

Bársony István hetvenéves.

Folyó hó 15-én tölti be Bársony István a hetvenedik életévét. Összeesik ez a nevezetes dátum egy újabb kötetének a megjelenésével, amely az „Az én világom” címet viseli. Mintha csak arra való volna ez a novellakötet, hogy perbe szállva a korral, az író lelkének hervadatlan ifjúságáról tegyen tanúbizonyságot. Bársony István írásai ma is olyan üdék és mélytűzűek, mint akár harminc esztendővel ezelőtt, mikor a „Köztelek” az erdők-mezők életéből vett bűbajos tárcáit közölni kezdte. Mert Bársony István a „Köztelek” alapítása óta írói gardáncához tartozott s azt a díszet jelentette itt, amit a repkény a szürke várfalakon. Alkotásainak lombzata azóta folyton nő, sűrűsödik s a magyar irodalom egyik legszebb díszévé vált, de sohasem hajlott el tőlünk és azoktól az eszményektől, amelyek az ifjú lelkét el-töltöték. A magyar föld szépségeinek és népének ma is az a rajongó szerelmese és nemeshangja lantosa, aki az elinduláskor volt. Ő nem vénült és nem változott érzéseiben, csak a kor. Mert hová lettek a régi álmok tanyái?!

Eltűnt egy nagy darab magyar világ, amelynek őszintébb megértője, lelkesebb ábrándozója nem volt Bársony Istvánnal. Ligetek, erdők, folyamvölgyek, fenséges bérci tájképek sülyedtek el s a valóság helyébe fájdalmas ábrándok léptek és mintha csak Bársony Istvánt szemelte volna ki a sors a ma élő írók közül arra a célra, hogy visszavezesse az emlékezetet az elszakadt magyar föld áldott szépségeihez, mert az ő műveiben még az egész hazai föld él, még nekünk suttognak a lombok, a mi fohászainkat viszik a szellők. A Bársony kötetiben felvonul az elveszett magyar világ egész panorámája. Elveszett a világ felfordulásában amit szeretünk, de a homlokát díszítő gyöngyszemek megmaradtak a Bársony István írásában. Ezek az örök-szép írások hatalmasan segítenek abban, hogy a régi Magyarország a lelkünkkel el ne szakadjon.

Köszöntjük Bársony Istvánt hetvenedik évfordulója küszöbén, mint a magyar föld nagy poetáját s a „Köztelek” régi, hű munkatársát, akiben az Isten kegyelméből való író mellett az igaz-vegy magyar embert, a nemesen egyenes, tiszta férfút tiszteljük, szeretjük. Arra kérjük s Gondviselést, hogy halandó testének is juttasson messze korig kitartó egészséget és szilárdságot lelkének hatalmas erejéből, amely örömeiben, bánatában egyaránt ifjútízi, igaz értékeket terem.

VEGYESEK.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság nyilvános tárgyalásai. Az Országos Földbirtokrendező Biróság (Budapest, V., Markó-utca 16.) újabbán a következő ügyekben tűzött ki nyilvános tárgyalást. Sorra kerül: az I. számú tanácsban november hó 13. napján, délután 5 órakor Püspöktele község földmegváltási ügye; november hó 17. napján, délután 5 órakor Kiskorpád község földmegváltási ügyében megváltási ár megállapítására vonatkozó ítélet; november hó 19. napján, délután 5 órakor Orgovány község földmegváltási ügye. A II. számú tanácsban november hó 17. napján d. u. 5 órakor Kavanesság község földmegváltási ügyében az évi jარედok és megváltási ár megállapítása tárgyában hozott ítélet felülvizsgálása. A III. számú tanácsban november hó 17. napján d. u. fél 5 órakor Kerkabarábás köz-

NIMROD

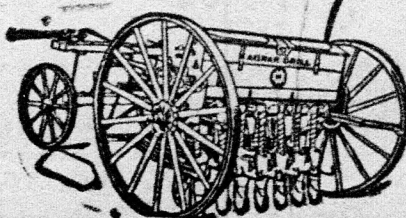
FEGYVER- ÉS LŐSZERKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, VI., RÉVAY-U. 20.

Állandó nagy raktár mindennemű kész
töltények, lőszer, töltényhüvelyek
és ólomserétben, vadászfegyverek,
pisztolyok és revolverek

8239

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.

csepeli gyárban amerikai módszerrel készült tukoracél
kormánylemezes egytemes acelekéket,
ekealkatrészeket, acélboronákat, fogatoskapákat, sima- és rögtörőhengereket, szabatosan működő AGRAR-DRILL vetőgépeket, szecska- és répvágókat, magasznyomású háti permetezőket, cséplőgarnitúrákat, gőz- és benzinkomobílokat, gőzmagánjárókat, legjobb szerkezetű szívógázmotorokat, 180 loerő teljesítményig, ajánl az

AGRARGLOBUS

MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám.

Távírási cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST

TELEFON: József 153-54,
József 153-76.

ség házhely- és földbirtokrendezési ügye; november hó 19-én **Ormánlak** község földmegváltási ügye. **Balatonbózsok** község földmegváltási ügyében a kiküldött bírő az ármegállapítás tárgyában hozott ítéletet Swicker Imre fellebbezése folytán felterjeszti; november hó 17-18. napján **Ságod, Kispáli, Nagypáli, Kiskutas, Nagykutas, Andrásbuda, Gébárt, Neszely, Kaszabáza** községek megváltási ügyében a tárgyaló-bizottság javaslata; november hó 19. napján tárgyaló-bizottság javaslata **Zalaegerszeg** r. t. város megváltási ügyében. A tárgyaló-bizottság vezetője felterjeszti **Padár** község megváltási ügyének iratait. A tárgyaló-bizottság vezetője felterjeszti **Vöckönd** község megváltási iratait. A tárgyaló-bizottság felterjeszti **Nagykapornak** község megváltási ügyének iratait; november hó 20. napján tárgyaló-bizottság javaslata **Alsóbagod, Felsőbagod** és **Vitnyéd** községek megváltási ügyében.

Szantogépbemutató. Folyó hó 7-én mutatta be Budapesten a közönségnek először munkaközben az **Aleus R.-T.** az amerikai gyártmányu 20 lóerős petróleumüzemű „Emerson”-traktor-t (Emerson-Brantingham gyártmány Rockford, Illinois U. S. A.) A bemutatón megjelentek: **Gally Kálmán dr. h. államtitkár, Szabó Gusztáv dr. műegyetemi ny. r. tanár, Balogh Gyula, vitéz Uhlarik Béla, Fellner Kálmán, Husz Béla, továbbá Rothmeyer Imre és Rege Károly dr. OMGE titkárok és még számosan.** A gépnek leírását, üzemanyagszükségletét, teljesítőképességét lapunk hasábjain ismertetni fogjuk.

Tenyészállatdíjazások Fejér vármegyében. A Fejérvármegyei Gazdasági Egyesület a háboru óta szünetelő tenyészszarvasmarhadíjazások rendezését a folyó évben újból megkezdette és a földművelésügyi miniszter, valamint a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara anyagi és erkölcsi támogatása mellett folyó évi október hó folyamán a vármegye négy különböző járásának egy-egy községében tenyészállatdíjazást rendezett. A tenyészállatdíjazás céljaira a vármegyei kir. gazdasági felügyelőség közbenjárására a m. kir. földművelésügyi miniszter értékes gépeket és 8 drb répavágót, 5 drb daralót, 15 drb fejőszart és 2 millió korona készpénzdiát adományozott, a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara pedig közösen 1-1 millió, összesen tehát 4 millió korona pénzdíjat. Ezenfelül a Polgári községben tartandó lódíjazás céljaira a földművelésügyi miniszter 4 millió korona pénzdíjat, Tordas községben pedig **Hardy Béla** a község lelkes földesura, 1 millió korona díjat adományozott az ott tartott tehén- és üsződíjazás céljaira. Polgári községben október hó 18-án, Sárszentmiklóson október hó 21-én, Tordason október hó 25-én és Dunapentelén 28-án volt az állatdíjazás. I. díjat nyertek **Polgárdi** községben tehénkért: I. díj **Molnár István** 1 répavágót, üszőkért: I. díj **Bodri Ferenc** 1 drb répavágó, lovakért: **basas és csikós kancákért**: I. díj 1 millió korona **Lustar Ferenc**, 3 éven aluli csikókért: I. díj 1 millió korona **Pozsár Imre, Sárszentmiklós** községben I. tehén-díj: 1 drb répavágó vitéz **Láng Mihály, üszőkért**: I. díj 1 drb répavágó **Molnár Mihály, Dunapentelén** tehénkért: I. díj 1 répavágó **Fekete György, üszőkért**: I. díj 1 daráló **Heksz József, Tordason** tehénkért: I. díj **Papelka Pál** 1 répavágó, üszőkért: I. díj 1 répavágó **Sztyechnik Gábor.**

Baromfiállítási Debrecenben. A Keletmagyarországi Baromfi- és Galambtenyésztők Egyesülete december 6-án Debrecenben kétnapos országos baromfi-, galamb-, nyul- és vadászati kiállítást rendez. A rendezésben közreműködik a földművelésügyi minisztérium kebelében alakult Országos Baromfitenyésztési Tanács, valamint a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara. A kereskedelemügyi minisztérium ötven százalékos utazási kedvezményt biztosított a kiállítás látogatói számára.

Magyarország külkereskedelmi forgalma. A m. kir. központi statisztikai hivatal most közzétett jelentése szerint Magyarország külkereskedelmi forgalma az év első kilenc hónapjában az előző évek hasonló időszakához viszonyítva, igen kedvező volt. A forgalom élénkülését a behozatali és kiviteli korlátozások megszüntetése, az állandó pénzügyi,

végül a mezőgazdasági termékek mult év őszén kezdődött áremelkedése segítette elő. A külkereskedelmi forgalom emelkedését legjobban igazolja az, hogy az 1923. évben a behozatal havi átlagos értéke 35.2, a kivitelé 28.2 millió aranykorona volt, ez év szeptember havában pedig a behozatal értéke 77.7, kivitelé értéke 80.1 millió aranykoronára emelkedett. Az 1925. év háromnegyedévi külkereskedelmi mérlege még mindig hiánnyal zárul, a behozatali többlet azonban csak 51.8 millió aranykorona az előző évi 102.6 millió aranykoronával szemben. A javulás különösen a harmadik évtizedben szembetűnő, mert a félévi hiány még 59.8 millió aranykorona volt. Magyarországnak, mint agrárállamnak kivitele s mérlege is az év utolsó hónapjaiban a legkedvezőbb, így most számítani lehet arra, hogy az 1925. évi külkereskedelmi mérleg hiánya jelentéktelen lesz.

A fűzvesző értékesítése. A földművelésügyi minisztérium növényvédelmi és növényforgalmi irodája (Budapest, IX., Lónyay-utca 7.) ezidén is megismerteti nemesfűzvedgény-akcióját, amelyet a mult évben kezdett. A telepíteni szándékozó birtokosok szükségletük beszerzését végezt az irodához fordulhatnak, ahonnan garantáltan tiszta és ép nemesfűzvedgényeket szerezhetnek be. Az iroda egyúttal a fűzvesző értékesítést is vállalja és a hozzáfutóknak, akik mintázott árajánlatot küldenek, az eladásra kerülő vészömmennyiség súlyának, apró, közép és vastag vésző százaléka számanak, továbbá a vasúti feladóállomás nevének és az ab feladóállomás vagonba rakva értendő árnak feltüntetésével, az árú értékesítését is elvégzi.

A magyar gyümölcs kivitele. A müncheni m. kir. konzulátus jelentése szerint Bajorország a gyümölcs-szükségletét főképp Olasz- és Spanyolországból szerzi, de nem hiányzik a magyar gyümölcs sem a bajor piacokon, ahol nagyon keresett cikk volt a multban is és a többi államokból származó gyümölcsök áraival szemben sokszor 50-100%-os arányt mutatott. Sajnos azonban, hogy a magyar gyümölcs nem közvetlenül, hanem többnyire csak osztrák közvetítéssel mint csemegegyümölcs került a bajor piacra. A magyar fajgyümölcsnek elsősorban az őszi és kajsziaracknak, dinnyének és a csemegegyümölcsnek megfelelő elhelyezési lehetősége volna a bajor piacokon, de csak akkor, ha a magyar gyümölcskereskedők egységes tevékenységgel dolgoznának főképp az árak megállapítása szempontjából és a fizetési módozatokat is előnyösen szabnák meg.

A szeszipar helyzete Romániában. A romániai szeszipar képviselőit az utóbbi időben élénken foglalkoztatja a szeszdótörvényjavaslat módosításának szövegében levő kérdése. Az érdekeltségek úgy vélik, hogy a javaslatnak rendelkezései súlyos kihatással lesznek a romániai szesziparra. A Bukarestben legutóbb megtartott tanácskozáson megjelent erdélyi és romániai szeszgyárosok elhatározták, hogy közös szindikátusba tömörülnek érdekeik védelme céljából. A szeszdótörvényt módosító javaslattal szemben memorandumot dolgoztak ki, amelyben előterjesztették a javaslattal szemben fennálló aggodalmaikat s a többi között a szeszértékesítési központban a szeszértékesítéseknek megfelelő képviselői juttatását a szeszraktárak felállítását tekintetében tervezett korlátozások enyhítését kérik.

Földhaszonberek Székelyföldön. Háromszék vármegyében kisbirtoknál a földhaszonberek 1500-3000 lei között váltakoznak kat. holdankint. A szántóföld-k vételára 10,000-20,000 lei között mozog. Ezzel szemben a kisajátítást szenvedő birtokosok számára a kisajátítási árat 30-80 leiben állapították meg, sok helyen azonban még ezt sem kapták meg.

Piaci árak Erdélyben. Marosvásárhelyt az utóbbi időben a következő piaci árak alakultak ki: Buza 140-150, ötengeri 90-95, újengeri 60-70, árpa 80-85, zab 40-45, burgonya 28-30, paszuly 80-90 lei vékánként. Tehéntej 6-7 lei literenkint. Teavaj 120 lei kg.-kint. Sajt 40-50, méz 50-55 lei kg.-kint. Választott malac 350-450 lei. Hízott sertés élősúlyban 38-42 lei kg.-kint. Szekér széna 1000-1200 lei.

Jugoszlavia rizstermelése. Jugoszláviában a rizszel bevett terület 1924-ben 1507 hektár volt. 1920-ban 1644 hektár, 21-ben 1826 hektár, 22-ben 2071 hektár és 23-ban 2025 hektár volt a bevett terület. A legtöbb rizstermelő

terület van Bitoly környékén, továbbá Bácskában is 200 hektárt meghalad a rizszel bevett terület.

A 4 év óta tennálló **Ruscher J. részvénytársaság** szács és ponyvagyárat, Budapest, Nándor-u. 31/33., mint elismert megbízható céget, a legjobban ajánljuk. **Ponyvaköcsönző-intézet**

Csővestengerít értékesít, szemestengerít hízalásra, későbbi szállításra beszerez a Magyar Többtermelési Előmozdító R.-T. Budapest, V., Akadémia-utca 15. Telefon: 136-79.

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

A Gazdaságberendező és Motoreke Részvénytársaság f. hó 5-én d. u. 5 órakor tartotta VI. Országbiro-utca 33. szám alatti központi irodájában rendkívüli közgyűlést gróf Ráday Gedeon v. m. kir. belügyminiszter, cs. és kir. kamarás, nagybirtokos, nemzetgyűlési képviselő elnökelete alatt. A rendkívüli közgyűlés egyhangulag megszavazta a rendeletileg előírt megnyitó aranymerleg t, amely 1925. január 1-ével 13,183.375,117 K. 03 f. tiszta vagyonegyenleget állapít meg. Ugyanezen rendkívüli közgyűlésen az igazgatóság új tagokként beavasztották **Grün János dr. ny. m. ki. pénzügyminisztert, a Magyar Nemzeti Gazdasági Bank R.-T. igazgatóság elnökét, a „Hangya” termelő, értékesítő és fogyasztási Szövetkezet, a Magyar Gazdaszövetség szövetkezeti központja igazgatóság tagját és freytagi Lovag Sternád István m. kir. kormányfőtanácsost, a „Hangya” termelő, értékesítő és fogyasztási Szövetkezet, a Magyar Gazdaszövetség szövetkezeti központja igazgatóját.**

NYILTÉR.

(E reválban foglalkozni nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Előkelő gazdasági vezetők be a HINZ HÖNVELESI RENDSZERT
KIS energiával teljesítmény
munkával **NAGY** áttekintés
költséggel **SIKER**
HINZ-ORGA, Berlin. 8518
ORGANISATIO R.-T., Budapest, VII., Erzsébet-körut 19.

Egyéves oltványok, gyökeres hazai vesszők, sima és gyökeres riparia portalis-alanyok kaphatók
a Nemzetközi Borkereskedelmi R.-T.
Budapest, IV., Egyetem-utca 2.
fársintézeteinek államilag ellenőrzött telepein. — Árajánlattal díjmentesen szolgálunk. 8460

LANGE és TÁRSA

Budapest, VII., Nefelejts-u. 12.
Telefon: József 58-96

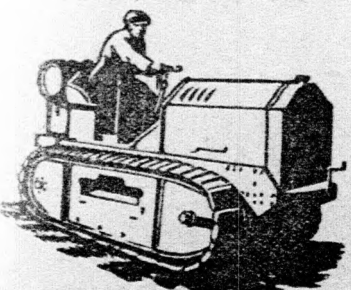
Legújabb különleges berendezések legnagyobb
SZÉNMEGTAKARÍTÁSRA,
valamint **fáradtató és füstgáz** értékesítésére.

Speciális tapasztalatok vízvezeteki, csatornázási, itató- és tüztöltési berendezések, kut- és szivattyutelepek, hűtő- és szellőztetési berendezések tervezésében és kivitelezésében.

Lelkiismeretes, kimerítő fevilágosítások az összes műszaki kérdésekben.

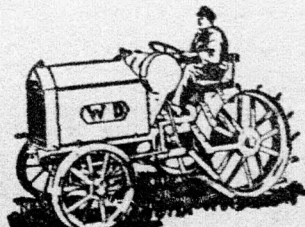
20 éves bel- és külföldi gyakorlat!

LÁNC TALPAS
28 és 50 HP

WD-TRAKTOROK
35 HP MOTOREKÉK 80 HP

WD-„HANOMAG” legjobb német gyártmányu traktorok, LÁNC TALPAS vagy **KEREKES** kivitelben és különböző **lőerőteljesítményvel.** Mindenkinél módjában áll gazdasági terjedelmének, **terep- és talajviszonyainak** a legjobban megfelelő gépet választani. — Érdeklőknek legalkalmasabb traktorra költségmentesen tesszünk ajánlatot, gazdaságuk üzemviszonyainak helyes megalkotása után.
Kérjen árajánlatot! **Állandó nagy raktár WD-gépekben és alkatrészekben!**

KEREKES
28-32 HP

„LIGO” R.-T., BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 31. TELEFON: 184-11
Sürgőseim: **LIGORT, BUDAPEST**

Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi vállalata
 OFB. engedély 8092/1923.
Budapest, IX., Köztelék-utca 8., II. emelet
 az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet kezelésében

BERTALAN JÁNOS és MÉREY ERNŐ
 vezetésével

Vállal kiadólagos megbízásokat birtokok eladására, haszonbérbeadására, vételére és haszonbérbevitelére. Csak előzetes helyszíni szemle után tesz részletes szakaszi ajánlatot.

Eladó Budapesttől 22 km.-re 36 m. h. szántó. sok gyümölcsfával, lakóházzal vagy anélkül. **Somogyban,** a Balaton mentén, 630 m. h. sík, prima talajú birtok, víz mellett, elegendő szőlő-éplővel, 7 szobás lakóházzal, teljes felszereléssel. **Zalaiban,** a Balatontól félórnyira, 250 m. h. 8 szobás lakóházzal, megfelelő épületekkel, teljes felszereléssel. **Pest közelében** 120 és 100 m. h. birtokok, kényelmes uralakóházzal, elég épülettel. **Szolnok megyében,** vasútállomástól 2 km.-re, szikmentes, költői, fekete talajú sík birtok, elég épülettel, 400 m. h.

Bérletek. **Nógrádban** 1003 h., szeszgyárral is, 600 h. azonnali átvételre.

Megvételre keresünk jó talajú 300-400 hold három részre felosztható birtokot, megfelelő gazdasági épületekkel.

Bérlésre legalább 4000 katasztrális holdas uradalmat. **Válaszbélyeg.**

44. sz. Bérlevél
 ára darabonként ..... 500.- K

47. sz. Elbocsajtó bizonyítvány
 ára darabonként ..... 180.- K

48. sz. Szegődségi főkönyv
 a bérlevél rovataival 25 cseléd részére 45.000.- K
 50 cseléd részére 70.000.- "
 100 cseléd részére 100.000.- "
 150 cseléd részére 130.000.- "

Minden egyéb gazdasági nyomtatványból állandóan nagy készlet.

Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk

"PÁTRIA" Irod. Váll. és Nyomdai Részvénytársaság
Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelék)

Adóügyi felszámolásokhoz mérlegek elkészítése, bérlet- és birtokbocsátások végzése és leltárkészítés, bérszerződészek készítése, felhívásadás, birtokforgalmi, gazdasági, teleknyvi rendezés, birtokbörbeadás, költségvetés készítése, költségvetés vagy felhívásadás, bíróság elotti ügyekben szakértői kiküldetés, földreform-eljárásokban tanácsadás, szakértői bizonyítványok és tárgyalási szakértői kiküldetés, fuvartervezési felhívásadás és díjviszámolás, gazdasági ügyvitel, gazdasági felhívásadás, ellenőrzés, ellenőrzés, műszaki kérdésekben felhívásadás, számviteli tanácsadás, gazdasági ügyvitel, éves zárolás és számviteli beszámoló készítése, felhívásadás, módosítás, továbbá jogelődjeitől vett az államkasszába átvezetésében forduljon

Az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet
 Budapest, IX., Köztelék-u. 8. Telefon: János 18-99
 amely mindenkor hasonló ügyekben, mérsékelt díj ellenében szakértőséggel eljár.

Kérjen árjegyzéket a gazdasági könyvviteli nyomtatványokból
 "PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T.
 Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelék).

KERESKEDELEM, TŐZSDE.
 Rovatvezető: Roge Károly dr.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Gabonaosztályának jelentése.) 1925. november 9. A budapesti gabonaüzletben a kenyérmagvak piacán, búzában, a szék kelet felé mozgó kereslettel szemben kissé megéledt a kínálat, úgy hogy a tőzsdei folyamat, a méréselt forgalomban, a búza ára olcsóbbodott. A rozs irányszáma, minimális üzleti tevékenység mellett, szintén lankadt. A termények piacán, csupán tengeriben van némi forgalom, míg a többi cikkben, az elvételre előforduló 1-2 kötetből eltekintve, ugyszólván szűnelt az üzlet. Budapesti paritásán kg.-kint a következő árakat jegyezték: Búza 76 kg.-os: tiszavidéki 3425-3450, felsőtiszai 3400-3425, fejmégyei 3375-3400, pestvidéki 3375-3400, egyéb dunántúli 3350-3375. Búza 79 kg.-os: tiszavidéki 3525-3550, felsőtiszai 3500-3525, fejmégyei 3475-3500, pestvidéki 3475-3500, egyéb dunántúli 3450-3475. Rozs 2200-2225, takarmányrpa 2400-2600, sörárpa 3200-3600, zab 2450-2550, tengeri 2700-2750, köles 2000-2050, repce 6100-6200, korpa 1575-1600 K.

Budapesti liszt- és őrlémpiac. (Avena) Mezőgazdasági Termény- és Állattérkező R.-T. jelentése.) 1925. nov. 10. Lányha irányzat mellett a tegnapi tőzsdén a következő lisztárak fordultak elő: dupla 0-ás 5900-5700, 0-ás 5500, 2-es 5100, 6-os 3800, takarmányliszt 1800-2000, korpa 1600, 1-es rozsliszt 3800-4000, 75%-os egységes rozsliszt 3200 K.

volt kg.-kint budapesti paritásán, zsákkal együtt. **Malomárak:** Ög 6350, Ög 6150, 2-es 5650, 6-os 4200, 7-es 3200, rozs 0-ás 5300, egységes rozsliszt 3800 K. kg.-kint.

Szegedi paprikaárak. (A M. Kir. Növényvédelmi és Növényforgalmi Iroda hivatalos jelentése.) 1925. október 31-től november 7-ig. Fűzér 80,000-70,000, édes nemes régi 30,000-32,000, új 32,000-35,000, félédes 24,000-28,000, rózsza 15,000-18,000, másodrendű 7000-10,000, harmadrendű 3000-4000 korona. A kereslet nehezen indul érdekldése miatt az árak tartottak.

Budapesti takarmányvásár. Nov. 10. (A székesfővárosi vásárgazgatóság hivatalos jelentése.) Rétsizéna III. rendű csomagolásra 50,000-100,000, muharszéna 75,000-110,000, lucernaszéna 115,000-150,000, Zabosbükknyszéna 90,000, tengeri szemes 160,000-170,000, takarmányrépa 35,000-40,000, almazalma III. rendű 35,000-45,000, zsupszalma III. rendű 60,000-70,000, zsupszalma I kéve 4000 K.

Vetőmagvak. A magpiacon tartott az irányzat, repcét 600,000 K.-val adták el budapesti paritásán, 50 q tápió-súlyi fehér napraforgómagot 2900 K.-ért adták el kg.-kint budapesti paritásán, hüvelyesekben megéledt a forgalom, kisebb tételeket vásárolnak helyi fogyasztás számára. Elsőrendű lencse 7000-8000, Viktória-borsó 3000-3500, mák 18,000-19,000, dió 9000 K. kg.-kint. Tökmag 5700, kendermag 2300 K.-va kelt el állomáson. Tarkababot Triestben fuvarmentesen 100 lirával kötötték. Magyar dió bécsi paritásán 10 1/4 shilling.

Külföldi tőzsdek. Ujvidék, nov. 7. (Terménytőzsde.) A bécskai búza 242 1/2-247 1/2, bánáti 242 1/2-245, bácskai tengeri, mesterségesen száritott 170, duplanullás bécskai liszt 410 dinár volt mázsánként. - Bécs, nov. 7. (Terménytőzsde.) A belföldi búza 36 1/2-38, magyar 33-39 1/2, 79-80 kilós tiszavidéki 40-42 1/4, belföldi rozs 26 1/2-27 1/2, magyar 26-26 1/2, jügoszláv tengeri 28 1/2-29 1/2, zab 28 1/2-30 1/2, nullás belföldi liszt 68-72 shilling volt mázsánként. - Chicago, nov. 6. Búza 60 lb.-ás decembe 547.9, májusra 536.5, júliusra 471.7, tengeri 56 lb.-ás dec.-re 294.3, májusra 310, júliusra 313.4, zab 32 lb.-ás dec.-re 296, máj.-ra 296.2, jul.-ra 301.4, rozs 56 lb.-ás dec.-re 315.9, máj.-ra 339.6. - New-York, nov. 6. Búza, ősi vörös 60 lb.-ás 632.8, kemény 628.8, tengeri 46 lb.-ás 380.9, liszt sp. wel. 196 lb.-ás 869 cent méter mázsánként.

Budapesti vágómarhavásár. 1925. november 9. Felhajtás 377 drb vagy vágómarha. A vásár irányzata vonatott volt, az árak azonban valamenyi minőségeknél változatlanok maradtak. Eladatlannul visszamaradt 29 darab. Következő árakat jegyezték kg.-kint élőszuliban: Bika, jobb minőségű 12,000-15,500 kivételesen 16,000-18,500, bika, silányabb minőségű 7000-11,500, tarka hizott ökor, jobb minőségű 12,000-15,500, kivételesen 16,000-18,500, közpminőségű 8000-11,500, alarendelt minőségű 6000-7500, magyar tehén 5500-14,000, tarka tehén 6000-14,000, kivételesen 14,500-15,000, bivaly 7800-8000, növendék 4000-11,000, kicsontozni való 4000-7000 K.

Budapesti juhvásár. 1925. november hó 9-én. Felhajtás: 582 darab juh, ugymint 145 darab hizalt ür, 437 darab feljavított juh. A vásár irányzata élénk volt. Eladatlannul vádóhidra levágás céljából 114 darab feljavított juh. Jegyzett árak kg.-kint élőszuliban: Hizalt ür 5500-8000, feljavított juh 4250-7000 K.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepekének jelentése.) A hétélt ferencvárosi nyílt és zárt vásáron a felhajtás 5530 darab volt, melyből eladatlannul visszamaradt 1749 darab. Irányzat lángha, árak a következők: Árak: prima urasági 20,000-20,500, prima szedett 17,500-18,000, közep 16,000-17,000, könnyű jobb 13,000-14,000, könnyű silány 12,000-13,000, öreg urasági 17,000-17,500, öreg szedett 16,000-16,500, angol sonkamalac 17,000-19,000, zsír 26,000-27,000, szalonna 22,500-23,000, hasított felsértés 22,000-24,000, tökehus 20,500-21,500, sovány hus 20,000-21,000 K. A keddi vásáron a felhajtás körülbelül 2400 darab volt. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi hízásra sertéseket elfogad és olesó hitelt előlegez.

Soproni állattvásár. (A Soproni Állattvásárpénztár R.-T. jelentése.) 1925. évi november hó 6-iki vásárról: Felhajtás 224 darab. Belföldre eladva 72, export vasuton 77, export lábón 6, husexportra levágásra 9 darab. Eladatlannul maradt 60 darab. Árak: Ökor I. oszt. minőség (kivételesen) 14,000, liszt. minőség 12,000-13,000, II. oszt. 10,000-11,000, kicsontozni való 4000-6000, tehén II. oszt. 5,000-6000, 8,000-9,000, bika I. oszt. minőség 9000-12,000, élő borjú 12,000-16,000, kivételesen 17,000 K.

Soproni sertésvásár. (Soproni Állattvásárpénztár R.-T. jelentése.) 1925. november 6. Összes felhajtás 493 darab. Belföldre eladva 391 drb. Eladatlannul maradt 102 darab. Árak: Hizott sertés 14,000-18,000-20,000, kivételesen 22,000, tenyészsertés 300,000-600,000, sülősértés 10,000-14,000-16,000, malac 60,000-120,000 K.

Gyapju. A gyapju piacon az üzlet nyugodt mederben mozog. Az árak nem változtak.

Nyersbőr. A nyersbőrpiacon változatlan.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfővárosi vásárgazgatóság hivatalos árjegyzése.) Árak a budapesti piacon: Teljes tej literje 4200-5000, tejszínhab literje 40,000-55,000, tejfel literje 20,000-23,000, vaj kg.-ja kicsinyben 60,000-70,000, nagyban 44,000-48,000, juhturó kg.-ja kicsinyben 36,000-40,000, nagyban 24,000-30,000, tehénturó kg.-ja 12,000-18,000, ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 57,000-80,000, nagyban 40,000-45,000, gról sajt kg.-ja kicsinyben 60,000-70,000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 35,000-50,000, nagyban 23,000-32,000 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben: Csirke drb.-ja 18,000-45,000, tyúk drb.-ja 40,000-60,000, hizott ruca kg.-ja 26,000-30,000, hizott lud kg.-ja 25,000-30,000, hizott pulyka drb.-ja 90,000-110,000, sovány pulyka drb.-ja 50,000-100,000, libamáj kg.-ja 40,000-90,000, ludzsir kg.-ja 33,000-55,000, tojás darabja 1800-2500 K.

Budapesti halpiac. Árak kg.-kint: Ponty la kicsinyben 35,000-45,000, nagyban 28,000, IIa kicsinyben 25,000-35,000, nagyban 22,000-23,000 K.

Budapesti vadpiac. Árak: Nyul bőrtben drb.-ja 40,000-80,000, nagyban 40,000-60,000, vadlud drb.-ja 35,000-40,000, fácán darabja 60,000-80,000, fogoly drb.-ja 25,000-35,000, nagyban 27,000 K.

Zöldpaprika és zöldség. Árak kg.-kint a budapesti piacon: Sárgarépa 1500-5000, petrezselyem 1500-6000, zeller 4000-7000, kalarabé 2000-3500, vörösbagyma 1300-2400, fokhagyma 16,000-30,000, cékla 2000-5000 fejeskáposzta 700-1800, kelkáposzta 1000-4000, fejeslálata drbja 600-2000, rózsaburgonya kicsinyben 1200-1500, nagyban q.-kint 105,000, fehérburgonya kicsinyben 700-1200, nagyban q.-kint 50,000-60,000, zöldpaprika 8000-16,000, tök 2000-5000, karfiol 4000-14,000, torma 10,000-30,000, sóska 1500-4000, spenót 1500-3000, champignonbomba 40,000-120,000, alma 4000-22,000, birsalma 4000-12,000, körte 5000-26,000, szőlő 5000-24,000, dió 6000-18,000, gesztenye 5000-14,000 K.

Bor. A borpiac változatlan.

Szesz és szeszitalok. A szeszüzlet változatlan.

Zürich, nov. 9 (Denzsárllal.) Budapest 0007270, Berlin 123.60, Newyork 518.871 a, Bécs 73.15, Prága 15.371/2, London 2515, Páris 20.60, Milánó 2053.75, Belgrád 9.20, Bukarest 2.45.

Egy aranykorona ma a dollar hivatalos jegyzésének pénzfolyamán számítva 14,378.92 papirkoronával egyenlő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

P. S. Kápolnásnyék. Földművelésiskolai végzettséget rendszert nem lehet gazdasági kvalifikációnak tekinteni. Amennyiben azonban gazdasági teendőkkel és hatáskörrel volt megbízva, akkor nem okleveles gazdaságtudásnak tekinthető, mert az 1900. XXVII. t. c. 1 §-a szerint gazdaságtudás, kezelés, vagy ellenőrzés rendszerint tennivalóinak igazgatás, felmondási ideje - amennyiben szerződés másként nem intézkedik - hivatkozott törvény 15. §-a szerint félév, de a birtokos előbb is elbocsáthatja, ha erre az időre járó minden javadalmát, beleértve a lakbért is, megteríti. A birtokos a felmondást nem tartozik megindokolni. Az egész kérdés tehát azon fordul meg, gazdasági hatáskörrel volt-e alkalmazva, vagy sem?

H. E. Acsád. A kérelmek előterjesztésének akadályai a földreformtörvények szerint nincs. A kérelem teljesítése tárgyában az OFB határoz. **G. J. dr.**

I. N. Budapest. Ha máshol lakást nem kapott, úgy a bíróság méltányos időt szab a lakás kiürítésére. A lakbér nagysága a helyi viszonyok szerint állapítandó meg, idevonatkozólag véleményt nem adhatunk. **G. J. dr.**

Kisújszállás. A m. kir. pénzügyminiszternek 1924. évi 101.184. sz., az 1925. évi 101.179. VIII. b. sz. rendelettel hatályban tartott rendelete szerint a bércsopiszi forgalmi adó alapja a csépléssel megkeresett terményeknek (a gépkeresetnek) pénzügyben kifejezett átlagos értéke (1921. évi XXXIX. t. c. 32. §. 2. bekezdés.) Ha a bércsopiszi végző vállalkozó saját gabonáját is cséplé, ebből a cséplésből a fentiek szerinti keresete nem áll elő, tehát hiányzik az adó alapjául szolgáló kereset. A saját kicséplést gabona értéke után tehát forgalmi adó nem fizetendő, ilyen ki sem róható. **G. J. dr.**

CIPŐK ÉS BAKANCSONOK
 legolcsóbb gyári árban.

Férfi munkabakancs, lissza bőrányagból, 40-46 sz. ..... K 145.000

Férfi I. sárga szőres bőr bakancs, egyben szabott, kipróbált tartós, 40-46 sz. 70-80 ..... K 175.000

Férfi sárga strapaneipő, amerikai forma, 40-46 sz. .... K 185.000

Férfi prima box fűzés, szép forma ..... K 250-275.000

Férfi sárga vagy fekete pulhaszárú strapaneipő, lipr. art. K 305.000

Sárga halimacsizma K 395.000

Postai rendeléseket pontosan teljesít.

KISS H. GYÖNGYKERESKEDŐ
 Budapest, VII., Miksa-utca 13. (Dohány-u. sark, New-York palotánál)

Gyapju
 közvetlen bel- és külföldi gyári megbízásból legmagasabb áron vásárol

Zeisler Artur
 Budapest, V., Szabadság-tér 17.
 Pószdepalota (főbejárta) Telefon: 76-99

Következő szaksz. jutalékban részesülnek

GROZIT
 bőrtfedellemez

erős, tartós, vihártálló!
 Kiválóan alkalmas gazdasági épületek és régi szindelytetők átfedésére.

Gyártja és tetőfedést vállal:
"GROZIT"
 ANZALTI- ÉS MATRANY, VEGETERHÉNGYAR
 Budapest, VI., Berlini-tér 8. 8225 Telefon: 67-94

90

Tel

Hu

Rozsd

Keyes
 50-
 tel

**60-
 r**

Ekealk

"LI

Bu

a WD-ekék

AL
 légszű

TÖZ

Bud

Te

A gróf Károly hivatatalánál leteztett - s bükkhasítvány bükk kerétként az urad. erdőhatók be új választékok

Uj
 Veszünk VITAMIN Budapest

FÖLD
 amortizáció hatnak dollár teljes készpénz fizetés Budapest,

Dimit
 egypt kizáró

Ráth

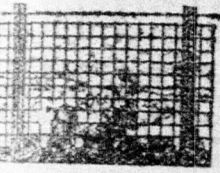
Budapes

26173/1925. IV. m. kir. Pénzüg

Trifolium
Sürgőnycim: ROZULA 7434
Telefon: 194-61 és 171-50

Magkereskedelmi és Kiviteli Részvénytársaság, Budapest, V., Akadémia-u. 1.
Vásárolunk legmagasabb napiáron **lóhere- és lucernamagvakat**, mintázott ajánlatokat kérünk

Hungária-drótfonatok
a legolcsóbbak és legkiválóbbak. 7553

Egyedüli gyártója:
Haidecker Sándor R.-T.
szodrony-, acévteljesítő-, kerítés-, vasbutor- és lánegyár
Budapest, VIII.,
Üllői-utca 48/B.
Fiók: Budán, II., Fő-utca 58.
Kiszállítás a házhoz.
Kiszárazott tűzke-
drót alkalmi áron.

Rozsdásodás ellen

SZIVATTYUK

KÜLDÖK, CENTRIFUGÁL- ÉS LÉGSZIVATTYUK, KOMPRESSZOROK stb. minden kivitelben és mérethben kaphatók a **KLEIN, SCHANZLIN és BECKER, FRANKENTHAL** németországi cég magyarországi képviselőjénél:
JAUSZ TESTVÉREK, BUDAPEST
VI., TERÉZ-KÖRUT 37. 8241 TELEFON: 150-44.

ERŐÉLYI MARR

gőz- és motoreke-alkatrészgyár és gőzeke-bérszántó vállalat
Budapest, VI., Lehel-utca 10.
Telefon: 191-17, 194-25
Sürgőnycim: „Gőzeke” Budapest

Vállal **BÉRSZÁNTÁST**

legmodernebb, teljeskörű, majdnem teljesen új gőz- és motoreke-alkatrészekkel, vállalja továbbá: gőzekekészletek, billenőek teljes gyári javítását, új tüszekrények építését, mindenféle kazánmunkákat.

GŐZEKEALKATRÉSZEKET

szállít minden rendszerű gőzeke-alkatrészt, vagy készíti és javítja rendelés után. Munkálatok után készíti bármely acélöntést, szürke vagy bronzöntvényt. Mint a Delehsel-gyár budapesti képviselője, állandóan raktáron tart és azonnal szállít új gőzeke-szodronyköteleket minden mérethben, eredeti gyári áron. 8331

Kevésbé használt **WD-eket** 50-as típusképes teljesen karbahielyezve 125 millió, 60-as **WD-eket** 80 millió koronáért raktárról szállítunk.

Ekealkatrészek állandóan készletben.

„LIGÓ” Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Alkotmány-utca 21. sz., a WD-ek és traktorok kizárólagos magyarországi képviselője

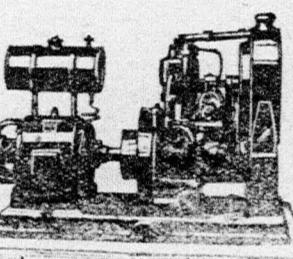
Mielőtt lucerna-, lóhere-, baltacim-, Viktoria- és Express-borsó-, mustár- és egyéb gazdasági magtermését értékesíti, tegyen mintázott ajánlatot:

FÖLDES GYŐZŐ Mag- és Terménykereskedelmi R.-T.
Budapest V., Zrinyi-utca 14. szám.
Telefon: 141-10 Sürgőnycim: Földesur Budapest

Szállít azonnal **szénkéneget** prima külföldi árut.

VILÁGÍTÁSI KÖZPONT
Simmingeri Benzínmotoros-Dinamó legolcsóbb, legjobb, legmegbízhatóbb

GAZDASÁGOK KASTÉLYOK KÖZSÉGEK világítására 30-60 lámpára. Azonnal szállítható. 8506

RÁCZ F. mérnök, Budapest, V., Falk M.-u. 8.

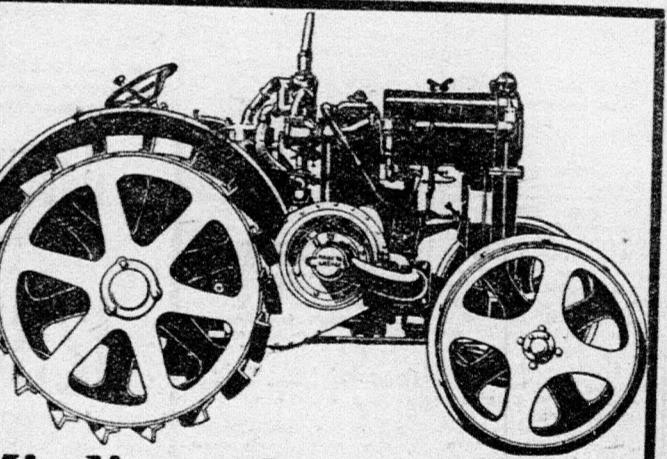
TÖZEGKORPÁT ÉS ALOMTÖZEGET
légszáraz állapotban azonnal szállít a **TÖZEGKITERMELŐ R.-T.**
Központi iroda: Budapest, V., Tűzkör-utca 4. sz. Telefon: 38-91, 69-13, 71-98
Termelőtelep és gyár: **Fonyód** (Somogy m.)

A gróf Károlyi György-f. hitbizomány parádi erdőhivatalánál eladásra kerülő — vasúti rakodón készletezett — száraz félgyártmányok, u. m. 1000 drb búkkhasítvány, 30.000 drb tölgyküllő, 7000 drb búkk keréktalp, megvételére f. évi nov. hó 25-ig az urad. erdőhivatalhoz, Parád, ajánlatok nyújthatók be úgy az összes, valamint külön az egyes választékokra kisebb tételekben is. Összevet ugyanott.

Uj tejüzem!
Veszünk tejet, tejtermékeket (évi kötésre is) **VITAMIN Tejipari Vállalat**
Budapest, VIII., Kálvária-utca 23. szám. Telefon: József 25-40 8495

FÖLDBIRTOKOSOK
amortizációs készpénzkölcsönt kaphatnak dollárokból vagy koronákból. 100 K teljes készpénz után tőke kamatba 5 koronára fizetendő, félévénként. Bármikor visszafizethető. **Agraria Részvénytársaság**, Budapest, VII., Erzsébet-körut 2. 8624

Dimitrino & Co., Cairo
egyptomi szivarkagyár kizárólagos vezérképviselője **Ráth-Végh Imre**
miniszteri engedélyes
Budapest, VI., Csengery-u. 31.
26173/1925. IV. Jövőhagyom. Fő- és székvárosi m. kir. Pénzügyigazgatóság. 8531

Mindig csak a legjobbat szállítani

több mint 40 év óta cégünknek ez a tradíciója és ez vezetett, midőn a **CASE** amerikai traktorgyár kizárólagos képviselőjét elváltuk.

- Mindenki, aki traktor iránt érdeklődik, várja be a **CASE** traktorok nyilvános bemutatását, mert
- a **CASE** traktor szerkezetében kúpos fogaskerék vagy végtelen csavar egyáltalán alkalmazva nincs, melyek más traktornál az erő nagy részét megemészti;
  - a **CASE** traktor szíjártására közvetlenül a forgattyús tengelyen ül, csépléskor az egész fogaskerékszerkezet áll;
  - a **CASE** traktor-nál csépléskor nem kell a szíjat keresztelni;
  - a **CASE** traktor forgattyús tengelye három csapágyban jár;
  - a **CASE** traktor-nál a forgattyús tengelynek és a hajtórudaknak csapágyait olajszivattyú látja el nyomás alatt kenőanyaggal;
  - a **CASE** traktor összes tengelyei nagy és erős hengeres csapágyakban járnak;
  - a **CASE** traktor gépjé kiserélhető hengerekkel bír;
  - a **CASE** traktor beépített hatásos gyorsabályozóval van ellátva;
  - a **CASE** traktor a hűtővíz mozgatására külön szivattyúval bír;
  - a **CASE** traktor-nál a ventilátor hajtásához nem kell szíj, amely gyakran meggyullik vagy elszakad;
  - a **CASE** traktor-nál a gyújtáshoz magasfeszültségű Bosch-mágnes van alkalmazva;
  - a **CASE** traktor valódi Sack-féle ekével szánt. 8306

Rövidebb felvilágosítással készségesen szolgál: **PROPPER SAMU R.-T., Budapest, V., Vilmos császár-ut 52.**

LÓSZERSZÁM

ígás páronként ... 1,400.000 K-tól
parádés páronként 3,300.000 K-tól

ÁLLATI BŐRÖKET

kikészít, felesbe, bérmunkában, vagy ad cserébe **lószerszámot, blankbort** esetleg megvesz készpénzért.

Gépszij minden mérethben.

Munkásbakancsok legolcsóbban.

SZEGŐ VILMOS

bőrgyára
Pesterzsébet, Határ-ut 61.
Telefon: 151. 8808

Városi iroda és mintaraktár:

„SATUS” r.-t.-nál

Budapest, Csengeri-u. 86.
Telefon: 173-46

TRAKTOROKHOZ legalkalmasabbak — csekély hajtóerősükségletük folytán — az **államgépgyári acélkeretű golyóscsapágyas cséplőgépek.**
 Államgépgyári gőz-, benzin- és „Astra” szivógázlokomobilok, szalmakazalozók és az összes mezőgazdasági munkálatokhoz szükséges legjobb gyártmányu **mezőgazdasági gépek és eszközök** állandóan raktáron
A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
 Budapest, V., Vilmos császár-ut 32. szám.

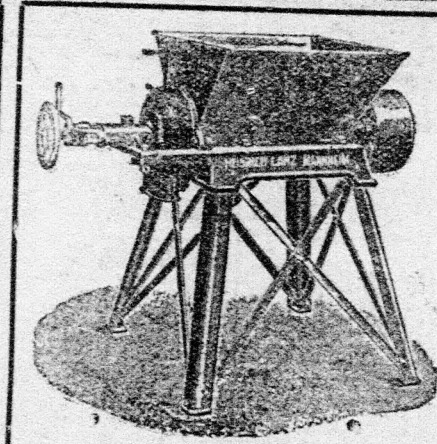
„AVENA” Mezőgazdasági Termény- és Állatértékesítő R.-T.
 szarvasmarha-, sertés-, borjú- és juhállományok Szállítványok címszók: Marha-, borjú- és juhállományok: „AVENA” R.-T., Budapest-Ferencváros, Marhavásártér. Sertésállományok: „AVENA” R.-T., Budapest-Ferencváros, Sertésvásártér. Központi iroda: Budapest, V., Nádor-utca 38. Telefon: 63-43, 63-44. Vásárolunk minden néven nevezendő terményműveket, valamint szénát és szalmát.

Gőzekebérszántást
 Őszi és tavaszi szántást, gyepelőrest, szőlőtelepek falkolák, erdősítések melé, rigólirozását elvállalja
Wolf Ernő, Budapest—Kelenföld
 Telefon: József 44-45 Sörgőnyolom Wolféka Budapest

Gőzekeköteleket
 szavatolt legmagasabb szakítási szilárdsággal eredeti gyári áron azonnal szállítok
Toepffer Róbert
 Budapest, I., Mészöly-u. 6. 8404 Telefon: József 85-05

Hátaslovak
 hat darab, lovasmérkőzéseken jó eredménnyel szerepeltek, női nyereg alatt falka után vadásznak, továbbá három pár, kocsiban behajtott, Lord Gayton után nevelt amerikai csikó eladó báró Jeszenszky Andornál, Kölesden. 8501

APRAKTIKUS GAZDA LANZ CSÖVESTENGERI-és OLAJPOGÁCSA-TÖRŐGÉPET HASZNÁL
 Ajánlattal szolgál:
HAHN ARTHUR és TÁRSAI
 cég, BUDAPEST, VIII., ULLŐI-UT 52/B

Murakózi
 Igás tenyészkancák, tenyészmének, választott csikók ismét kaphatók magyar határállomásra állítva, esetleg közvetlenül a tenyésztőknél körvetítjük.
E. VAJDA
 (született: 1868 HENRICH MÓR) öngyermekes és lovásári-öngyermekes
 Csakóvec (Csakóvec) Medjlmárja, Jugoszlávia.
 Sörgőnyolom: VAJDA Csakóvec Jügeziávia. 117

Szénát és szalmát
 közvetlenül uradalmaktól minden mennyiségben vásárol
AVENA MEZŐGAZDASÁGI TERMÉNY-ÉS ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ R.-T.
 BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 38. SZ.
 TELEFON: 63-43 és 63-44 8480

McCORMICK MOTOREKE

Beépített regulátor
 Fordulat önműködően szabályozva
 Szijtárcsa a motoron
 Levehető kapaszkodók

8273

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY
 MC CORMICK & DEERING, CHICAGO
 VEZÉRKEPVESELET

DÉNES B.
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 GŐZ- és MOTOREKEOSZTÁLY
 BUDAPEST, V., VÁCL-UT 98.
 LEVÉLCIM: BUDAPEST 56. FIOKBÉRLŐ
 SÜRGŐNYCIMI: „DÉBERT BUDAPEST”
 TELEFON: 139-15 ÉS 70-43
 ALAPITVA 1883

28 golyóscsapágy
 Magasfeszültségű mágnes
 Motorhengerek kicserélhetők
 Légtisztítóberendezés
 Működő részek portól teljesen megvédve